

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

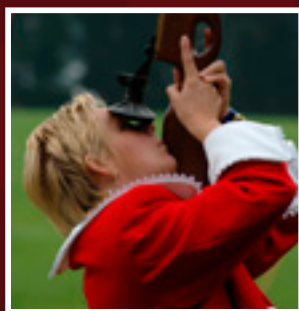

9^e Gildecongres Bergen op zoom

Verhalenboek
Sint-Ambrosius

41

Schieten rood geklede
schutters vaker raak?

46

Frans van Spreeuwel
erelid

62

Afscheid burge-
meester Kortmann

64

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

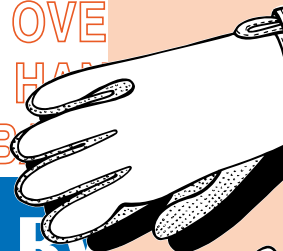
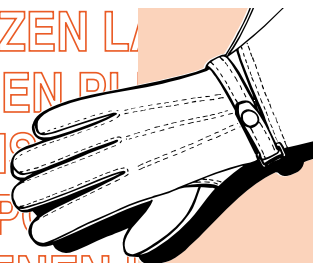
Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPONS POMPONS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.**
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LEVENSBOMEN	GIETIJZEREN RAMEN	SIERSMEED- WERKEN	NIEUW IN NEDERLAND STALEN RAMEN OP MAAT GEMAAKT
VOORDEURPANELEN	ONDERDELEN HEKWERK		

Wij zijn ook leverancier van:

- Authentieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- Onderdelen hekwerk

GERSJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St-Michielsgestel, Bedr.terr. Venkant
Tel. 073.551.3471, Fax 073.551.6968
Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 u. Za. op afspraak.
www.gersjesbv.nl, info@gersjesbv.nl

**DOCUMENTATIE
OP AANVRAAG**

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66
www.edelsmidpeters.nl

Blinkt uit in vakmanschap

Driemaandelijks magazine van de
Noord-Brabantse schuttersgilden uitgave van de
Stichting De Gildetrom ISSN 1380-233X.
Jaargang 56 (2009) nummer 2

HOOFDREDACTIE

Peter van Kuijen
Morgenroodstraat 10, 5641 HD Eindhoven
T (040) 281 50 31
E p.van.kuijen@onsneteindhoven.nl

CORRECTOR

Felix (F.) Crooijmans
Gravenstraat 14, 5663 GC Geldrop
T (040) 285 05 43 E fmwcrooijmans@onsbrabantnet.nl

CORRESPONDENTEN

Europese Gemeenschap van Schuttersgilden

Jo (J.C.) van den Biggelaar
Kerkstraat 13, 5513 AP Wintelre
T (040) 205 20 08 E jvdb42@xs4all.nl

Noordbrabantse Federatie

Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterweg 6, 5674 XB Nuenen
T (040) 284 22 12 E a.debrouwer01@onsnet.nu

Kwartier van Oirschot

Jan van Gelooven (waarnemend)
Bendastraat 55, 5011 TB Tilburg
T (013) 455 64 17 M 06 55 33 83 74
E janvangelooven@planet.nl

Peelland

Frans (Fr) Aldenzee
Nieuwe Uitleg 10, 5761 ED Bakel
T (0492) 34 19 48 E almo-unique@planet.nl

Maasland

Bert (B.) van Hulst
Sint Antoniusstraat 81, 5144 AC Waalwijk
T (0416) 33 54 63 E menfrea@compaqnet.nl

Kempenland

Piet (P.J.M.) van de Wiel
Boekweitstraat 34, 5632 KJ Eindhoven
T (040) 241 09 78 E ripilimielki@kpnplanet.nl

Land van Cuijk

Hannie Hamers-Heessen
Walstraat 47, 5371 AL Ravenstein
T (0486) 41 15 52 E fam.hamers@planet.nl

Baronie en Markiezaat

Rien de Krom (waarnemend)
Konijnenberg 3, 4661 AH Halsteren
T (0164) 68 55 99 E mfdekrom@home.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

Henk (H.C.M.) van den Broek
Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot
T 013 52 85 520 E henk.vanden.broek@tele2.nl

BETALINGEN

RABOBANK Steensel
Rekeningnummer: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom

Verzoek....

Echt nieuws, dat zijn actuele gebeurtenissen, die pas geleden zijn voorgevallen. Wat dat betreft is dit magazine niet altijd actueel en dat kan ook niet gezien de verschijningsfrequentie. Je kunt je afvragen hoever je kunt teruggaan in de tijd om iets te plaatsen. Als er berichten binnenkomen die al veel eerder geplaatst hadden kunnen worden, dan heb je écht oud nieuws! Ik wil de auteurs daarom verzoeken de inzendingstermijnen in de gaten te houden. Deze staan altijd naast het colofon.

Steeds stellen mensen weer vragen over wat de orde van sint Sebastiaan in Europa inhoudt. De EGS-correspondent besteedt hier aandacht aan.

Er zijn inmiddels al veel boeken over gilden verschenen, maar het Sint Ambrosiusgilde uit Loon op Zand gaat een verhalenboek uitgeven over wat de gildebroeders- en zusters tussen 1784 en 2009 meemaakten. Als voorproef kunt u al kennis maken met één verhaal.

'Wat het gilde waard is', was het thema van het gildecongres gehouden in Bergen op Zoom. In deze mooiste binnenstad van Nederland werd door twee inleiders uitgelegd hoe het zat. Buiten dit alles valt nog veel meer te lezen. Moge het andere auteurs aanmoedigen de pen eens ter hand te nemen.

Peter van Kuijen

Sluitingsdata inzenden kopij voor 2009/2010

Nr.3/2009	27 juni	Nr.1/2010	4 januari
Nr.4/2009	5 oktober	Nr.2/2010	5 april

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen 2009:

Particulier abonnement € 9,50 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 6,50). Collectief abonnement via gilde € 6,50.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde van € 3,00 in rekening gebracht.

Buitenlands abonnement: € 12,50. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting De Gildetrom.

Vormgeving en layout: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Drukkerij Vos Gemert

Oplage: 3500 stuks

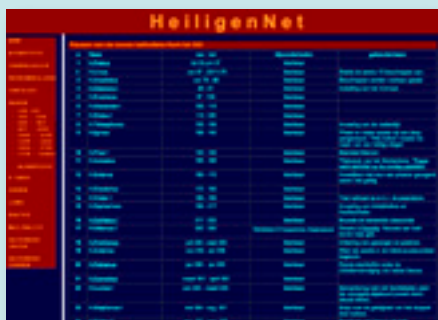
Foto inzet voorzijde 'rode schutter' gefotografeerd tijdens het EST 2006 in Bernheze.

GILDETROMCONTACTDAG 2009

Voor de derde achtereenvolgende keer werd op 28 maart 2009 een contactdag voor het stichtingsbestuur van De Gildetrom, de correspondenten van de zes kringen en de juryleden van de Jan Mesprijs gehouden. Het speelde zich deze keer af in het uiterste westen van Brabant, in Bergen op Zoom. Het was voor iedereen weer een 'leerzame dag' en men kon elkaar weer opnieuw beter 'leren' kennen.

HEILIGENNET

Voor gilden die wat meer willen weten over hun patroonheilige is het mogelijk de site www.heiligen.net te bezoeken. Men klikt daar op patroonheiligen en daarna op de te kiezen heilige. Op deze site staan korte beschrijvingen van de patroonheiligen, welke goed bruikbaar zijn voor de gilden die iets meer willen weten over hun heilige.

SCHUTTERSPOORTAAL

Er is een nieuw initiatief ontwikkeld onder de naam www.schutterspoortaal.eu of www.schutterspoortaal.nl. Over de bedoeling van dit schutterspoortaal wordt geïnformeerd in de inleidende tekst van het menu-item *Overzicht*. Het Schutterspoortaal gaat in de toekomst ook uitgevoerd worden in de belangrijkste voertalen binnen het werkgebied van de EGS. In het menu-item *Schuttersforum* wordt iedere maand de "stelling van de maand" opgenomen. Van de maand mei is het al te zien. Menu-item *Schuttersruilbeurs* is bedoeld voor niet commerciële activiteiten. Men kan er kosteloos om boeken en schuttersrealia vragen, deze te koop aanbieden of ruilen. Menu-item *Schuttersmarkt* is bedoeld voor eenmans bedrijven, winkelketens en concerns. Bij het menu-item *Schuttersbrieven* wordt de bezoeker doorgeleid naar www.sb-stichting.nl, waar alle Schuttersbrieven kunnen worden bekeken en gedownload.

De SB-stichting waarvan de oprichtingsakte momenteel door een notaris wordt opgemaakt, heeft nu twee hoofdactiviteiten, te weten; 1 de uitgave van het internationale e-magazine Schuttersbrief en 2 het beheer van het Schutterspoortaal.

FEDERATIE- NIEUWS

HOOFDLIEDENDAG 2009

De Hoofdliedendag vindt plaats op zaterdag 10 oktober 2009. Thema zal zijn "Gilden en hun bezittingen". Spreker is Professor Martin van Mourik. De opluistering in de St.-Jan wordt verzorgd door het Sint-Willibrordusgilde uit Alphen.

GILDEN EN DE JEUGD

Door erfgoed Brabant wordt een cursus gegeven "erfgoed moet je doen". In deze cursus leer je hoe je samenwerkt met de culturele marktplaatsen maar ook hoe je scholen kunt motiveren om projecten te doen die door gilden zelf of in samenwerking met culturele marktplaatsen zijn opgezet. Informatie: ingeborgschuster@erfgoedbrabant.nl 073-6156267

FEDERATIEBESTUUR

Tijdens de Algemene Vergadering van 7 april 2009 zijn de 2e afd. Kring Maasland, L.v.d. Berg; de 1e afd. Kwartier van Oirschot, J.van Riel en 1e afd. Kring Baronie en Markiezaat, L.Hoppenbrouwers herbenoemd in het federatiebestuur. Herbenoemd werden ook de secretarissen schietcommissie, M.Scheepers en vendelcommissie, L.Konings.

GILDENFEESTEN

Plan NIET meer dan TWEE gildenfeesten op één dag. Bij de federatie-secretaris is altijd een recente lijst op te vragen van voor de toekomst geplande gildenfeesten. Laten we omwille van de energie die wij er in steken rekening houden met elkaar !!! Laten we zeker rekening houden met vaststaande data voor federatieve toernooien zodat we allemaal over juryleden kunnen beschikken en alle gildenbroeders gelegenheid hebben aan deze toernooien deel te nemen.

Verhalenboek over de geschiedenis van gilde Sint-Ambrosius uit Loon op Zand

Gilde Sint-Ambrosius Loon op Zand bestaat in 2009 225 jaar. Het gilde viert deze mijlpaal met activiteiten voor de Loonse bevolking op 3 en 4 juli en met een kringdag op zondag 5 juli 2009. Ook geeft het gilde het boek *Hoeden en pluimen uit*. Het boek gaat over wat gildebroeders en -zusters tussen 1784 en 2009 in het dorp Loon op Zand meemaakten. De gebeurtenissen worden verteld aan de hand van de thema's: ontwikkelingen, typisch gilde, hoofdmannen en koningen, bestaansfeesten, eigen haard en bijzondere broeders en zusters. Joke van Gils is de auteur en Jan Vera verzorgde de illustraties.

Het boek bevat ruim 90 korte verhalen op ongeveer 220 blz. Het verhaal Jan Brands zette raadszaal op stellen laat u kennismaken met het boek.

Wilt u de andere verhalen ook lezen, koop dan het boek. U kunt het voor € 22,00 kopen op zaterdagmiddag 4 juli of op zondagmiddag 5 juli tijdens de kringdag in de feesttent aan de Klokkenlaan. Of u download een intekenformulier van de website van het gilde: www.st-ambrosius.nl en volgt de instructies op het formulier.

Jan Brands zette raadzaal op stellen

Dit verhaal vertelt over een voorval in het dorp Loon op Zand in het jaar 1797, waarbij diverse gildebroeders betrokken waren. Het verhaal laat zien hoe inwoners van Loon op Zand over het gemeentebestuur dachten en toont aan dat toen - net als nu - het klootjesvolk de klos is.

EUROPA IN BEROERING

De Franse Revolutie, die op 5 mei 1789 in Parijs begon, stopte niet bij de Franse grenzen. In 1792 verdreven de Fransen de Oostenrijkers uit België. Daarna verklaarde Frankrijk de oorlog aan stadhouder prins Willem V van Oranje-Nassau en koning George III van Engeland. De Fransen kregen de steun van de Nederlandse patriotten, de Bataven, die het bestuur overnamen. De stadhouder vluchtte in 1795 naar Engeland. De nieuwe staat - de Bataafse Republiek - onderschreef de idealen van de revolutie: Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap. Nederland kwam onder protectoraat van Frankrijk.

Kaart van de Bataafse Republiek¹

Planten van de vrijheidsboom in 1795²

BRABANDERS IN BEWEGING

1797. In de Bataafse Republiek heerste, na een periode van politieke polarisatie, een betrekkelijke rust. De besturen die in 1795 ingesteld waren hadden relatief weinig moeite de provincies en gemeenten te leiden. Het kiesrecht

was uitgebreid en burgers hadden medezeggenschap in wijk-, of dorpsvergaderingen. De katholieke Brabantse burgers, die bevrijd waren van de onderdrukking van het protestante Holland, werden mondig. Zij maakten zich bezorgd over de volksvertegenwoordigers die zij zelf gekozen hadden. Ze zetten zich in voor vrije godsdienstuitoefening en eisten de kerken terug, die de protestanten zich toegeëigend hadden. En in hun eigenbelang maakten ze soms rare bokkensprongen.³

FRANSE SOLDATEN INGEKWARTIERD

Het was in Loon op zand een komen en gaan van legertroepen, zowel van Franse als die van de Bataafse Republiek. De troepenbewegingen veroorzaakten nogal wat overlast voor de plaatselijke bevolking, er werd voedsel gevorderd, paarden moesten gestald worden en de soldaten gehuisvest. En er werd zelden voor betaald. Op 13 maart 1797 kreeg Loon op Zand bezoek van een detachement chasseurs bestaande uit een wachmeester met 13 manschappen. De wachmeester had voor het gemeentebestuur een brief mee van de commandant uit 's Hertogenbosch. In de brief deed de commandant het verzoek de soldaten voor enige tijd onderdak te verlenen. De chasseurs moesten in opdracht van het Provinciale Bewind in de Kerkstraat gehuisvest worden. De Kerkstraat was de doorgaande route, de

heerbaan van 's Hertogenbosch naar Breda, die bewaakt moest worden. De soldaten hadden enkele tegoedbonnen bij zich, de gemeente kon de bonnen bij het Provinciaal Bewind inwisselen tegen geld om de onkosten te dekken. Na een dag of negen waren de bonnen op. De burgers bij wie de chasseurs ingekwartierd waren moesten de soldaten voor eigen rekening verzorgen en maar hopen dat ze hun geld later terug zouden krijgen.

>>>

Chasseurs 1806⁴

EEN ONVERZETTELIJKE PREDIKANT

Enkele burgers vroegen het gemeentebestuur om eens uit te kijken naar een andere verblijfplaats, zoals de consistorie van de kerk. De consistorie is de vergaderzaal van de kerkenraad; de kerk was nog steeds in handen van de protestantse minderheid. Predikant Van Royen vond het geen goed idee. Hij had daarvoor zijn redenen of uitvluchten. Hij waarschuwde dat de schoorsteen het, wegens achterstallig onderhoud, af zou kunnen laten weten. Het dak lekte van alle kanten, het was ook niet te repareren want nieuwe leien (dakpannen) zouden niet te verkrijgen zijn. Van Royen wees er op dat de kerk en consistorie door alleen maar een houten schot van elkaar gescheiden waren; de luidruchtige chasseurs zouden de kerkdiensten verstoren. De predikant was onverzettelijk. Omdat men niets anders wist te bedenken moesten de burgers in de Kerkstraat de soldaten onderdak blijven verlenen totdat ze zouden vertrekken.

BOZE KERKSTRAATBEWONERS

Een van de burgers bij wie de soldaten waren ingekwartierd was Jan Brands. Brands was lid van het bijenhoudersgilde Sint-Ambrosius. Na de mislukte poging om de chasseurs in de consistorie van de kerk te krijgen bedankte Brands hartelijk voor de eer om ze nog verder te huisvesten daar zijn meyd haar bedt moest missen. Naast Jan Brands waren er nog meer burgers die hun ongenoegen wilden uiten

over de langdurige overlast.

Het feit dat de schepenen geen last hadden van inkwartiering, zij woonden geen van allen in de Kerkstraat, zette kwaad bloed. De ontevredenheid van de Kerkstraatbewoners uitte zich in een raadsvergadering, waarbij ook burgers werden toegelaten. Drossaard De Roon, die niet aanwezig was, had aan de aanwezige schepenen gevraagd om een nauwkeurig verslag te geven van het gebeurde. Te meer omdat de gang van zaken op die vergadering nogal wat beroering teweeg had gebracht. Dit verslag is opgetekend in het resolutieboek.

TUMULT IN DE RAADSVERGADERING

Er kwam een grote groep boze burgers naar de raadsvergadering van 23 maart 1797. Het raadhuis dat in 1780 gebouwd was lag op het Marktveld. Dat was waar de Kerkstraat afboog naar Tilburg, bij de huidige Klokkenlaan.

Op het raadhuis wapperde de Bataafse vlag. De oude prinsenvlag oranje-blauw-bleu was vanaf maart 1796 verboden. Er was geen plaats meer voor de Oranjes en dus ook niet voor oranje. De Bataafse Republiek had voor Franse kleuren gekozen: rood, wit en blauw.

Bataafse vlag⁵

De groep bestond - aldus het verslag- uit ten minsten 50 a 60 mensen, allen opgezet en veele met drank beladen. Het gemeentebestuur stelde de groep voor om enkele vertegenwoordigers aan te wijzen die de belangen van de

burgers zouden behartigen. Het voorstel was te vergeefs, de hele menigte wilde naar binnen. Om nog meer trammelant te voorkomen besloot men iedereen binnen te laten. Burger Tijsmans, een vooraanstaand gildebroeder, deed het woord namens de groep ontevreden burgers. Tijsmans maakte op een nette manier duidelijk dat de burgers wilden dat de chasseurs niet langer meer bij de burgers ingekwartierd zouden worden en dat de kosten beter door de hele gemeente gedragen kon worden in plaats van de afzonderlijke burgers. Tijsmans wist, hij was presidentschepen (voorzitter van de schepenen) geweest, hoe hij diplomatiek moest onderhandelen.

Raadslid Couwenberg, oprichter en bestuurslid van gilde Sint-Ambrosius, toonde zijn vaardigheden als bestuurder. Hij verving drossaard De Roon die afwezig was. Couwenberg antwoordde dat de gemeente graag schikkingen wilde treffen om de lasten dragelijker te maken en evenredig te verdelen. Maar de gemeente kon, tot zijn spijt, niet vrij over de gemeentefinanciën beschikken. Het volk toonde zich niet bepaald tevreden over wat Couwenberg zei. Men begon door elkaar te praten en werd steeds bozer.

Jan Brands, die twee chasseurs ingekwartierd had, zei, 'ik verdom het om ze langer te houden, ze gaan er vanavond nog uit'. 'Hou ze tot morgen, het is al avond. En wij hebben u immers in het jaar 1794 ook een plezier gedaan met uw looikuip,' chanteerde raadslid Ockers.

Brands reageerde: 'Nee, dat verdom ik.'

Ockers: 'Dat is niet zo mooi, gij bent een vlaaijakkus, een wauwelaar'.

Jan Brands nam zijn hoed af, draaide zich om en dreigde met zijn vuist. 'Ik zal je krijgen.' Willem Brands, de zoon van Jan Brands en ook gildebroeder, kwam op voor zijn vader. 'Ik wil mijn vader niet voor vlaaijakkus uitgemaakt hebben'. Willem vloekte en kwam dreigend op raadslid Ockers af en zwaaide met zijn vuisten. Jan Brands sprong toe om zijn zoon te helpen. Raadslid Rijns pakte Willem Brands vast. Pas nadat de dienstdoende politieagent zijn geweer trok en richtte werd het rustig.

Juist op dat moment kwam de drossaard de raadzaal binnen. Hij gelastte de politieagent zijn geweer weg te doen en de mensen buiten te zetten zodat het gemeentebestuur de vergadering onverhinderd voort kon zetten.

Toen het volk buiten was drong men er opnieuw op aan om gehoord te worden. De bode herhaalde dat een delegatie van maximaal zes personen binnen mocht komen, of dat anders de mensen een voor een naar binnen mochten. Laurens Brands riep 't is godtdome nog geen Paasschen, (vrij vertaald: Je kunt - potverdorie - niet altijd je zin krijgen) wij zullen allen binnenkomen. De gemeente bleef er op staan dat er niet meer dan zes burgers naar binnen mochten. Opnieuw drong de grote groep burgers naar binnen, waaronder wel dertig vrouwen en kinderen. Raadslid Couwenberg trad namens het gemeentebestuur op en vroeg aan het volk of de raad het vertrouwen van de burgers genoot. 'Te ja, of te nee? Zo ja, dan moet u zich houden aan het verzoek van Bataafs Brabant om de chasseurs te onderhouden. Zo nee, dan zullen de raadsleden als gevolg daarvan hun post neerleggen omdat ze niet aan de eisen van de burgers kunnen voldoen'. Terwijl de notulen werden opgemaakt en iedereen nauwkeurig luisterde ontglipte raadslid Ockers de zaal. Jan Brands hield raadslid Dekkers, die zijn behoefte moest doen, tegen.

Brands: 'Gij moogt de zaal niet verlaten tenzij ik met u meega, want ik vertrouw u niet. U kunt er van door gaan'.

Raadslid Dekkers: 'Ik ga er heus niet van door, tenzij ik dood neerval'.

Jan Brands reageerde dat Ockers al weg was en dat hij hem nog wel eens zou krijgen.

Dekkers: 'Ik wil alleen maar wat gaan drinken'.

Jan Brands geloofde Dekkers, die hij kende van het gilde, niet. 'Dan ga ik mee'. Brands begeleidde Dekkers naar boven.

Raadslid Couwenberg verzocht de drossaard om het volk uit het raadhuis te verwijderen. Waarop de drossaard antwoordde 'ik zie daar geen kans toe'. Waarna Tijsmans in naam van de burgers antwoordde dat het de taak van de raad was om de nodige schikkingen te treffen voor de inkwartiering van de Franse soldaten, te meer omdat de raadsleden zelf niet aan de weg tussen 's Hertogenbosch en Breda woonden. Tijsmans stelde voor het detachement voor twee of drie weken te onderhouden. De raad herhaalde daarvoor geen middelen te hebben. De vergadering eindigde om half elf 's avonds. De drossaard gaf aan gemeentesecretaris Van Gelsdorp de opdracht van het verslag een authentiek kopie

met een behoorlijk zegel, te maken en dit aan de drossaard te overhandigen. Na deze schermutseling horen we niets meer over de bezwaren van de burgers maar de praktijk van inkwartiering werd nog lange tijd voortgezet.

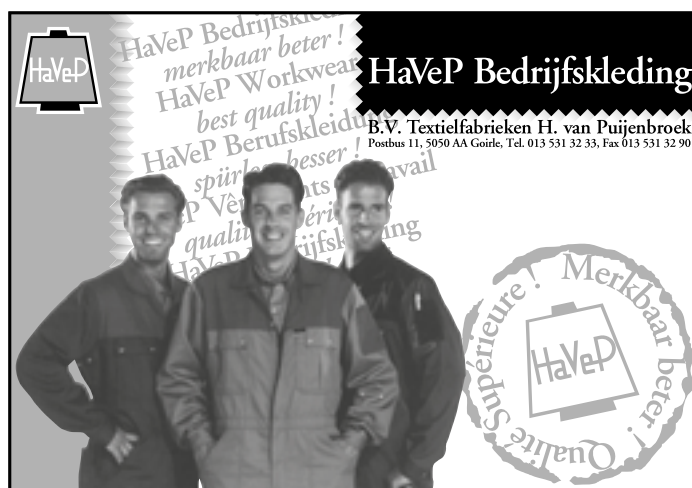
DE MAATSCHAPPELIJKE POSITIE VAN DE GILDEBROEDERS

Gilde Sint-Ambrosius is in 1784 opgericht als een bijenhoudersgilde, de gildebroeders kwamen op voor hun rechten als imker. Binnen het gilde verdedigden ze de economische belangen van de bijenhouders in groepsverband en weerden concurrentie van vreemden; een bijenkorf vertegenwoordigde een waarde van f 7,50.⁶ Buiten het gilde kwamen ze op voor persoonlijke belangen, gildebroeders die zich profileerden bezetten vaak bestuurlijke functies. Veel gildebroeders waren katholieke notabelen die vanaf 1795 een

flinke inbreng in het lokale politieke gebeuren hadden. Veel gildebroeders waren schepen, leden van de familie Verheyen maakten politieke carrière in de provinciale en landelijke politiek of bekleedden hoge ambtelijke posities. Over velen van hen kunt u lezen in het jubileumboek Hoeden en pluimen. ■

- ¹ Website Het museum van de vaderlandse geschiedenis
- ² Website De Digitale school.
- ³ Jack Vera, 'Troebelen in 1797'. Jaarboek Straet & Vaert 1986. Loon op Zand: Heemkundekring Loon op 't Sandt, 1986.
- ⁴ Website Geheugen van Nederland.
- ⁵ Website Wikipedia.
- ⁶ Archief gilde Sint-Ambrosius Loon op Zand.

Oude functies	
Chasseurs:	Franse legerstroepen te paard
Drost:	In civiele zaken komt de functie van drost, ook drossaard genoemd, overeen met de huidige functie van burgemeester. In criminele zaken was hij de rechtsprekende vertegenwoordiger van de kasteelheer in zijn gebied.
Schepenen:	Leden van het een overheidsorgaan dat zowel gemeentebestuur was, als rechtbank, als notariskantoor.

Het negende gildecongres dat zaterdag 25 april 2009 in Bergen op Zoom gehouden werd mag je, als je afgaat op de reacties van de meeste congresgangers, zeer geslaagd noemen.

Prachtig lenteweer speelde het Gildecongres in de kaart!

WAT HET GILDE WAARD IS

Een uiterst sfeervolle eucharistieviering in de historische Gertrudiskerk, met medewerking van het vermaarde koor Hortus Musicus Religiosus, opende de Congresdag. Abt Leo Van Schaverbeeck van de Sint Bernardusabdij van Bornem ging voor in de eucharistieviering waarin de gildeheer Jo Staps de preek verzorgde, die uiteraard aansloot bij het congressthema: Wat het gilde waard is.

De gildeviering in de kerk.

RIJNLANDSE MODEL

Twee uitstekende inleiders gaven het congres inhoud op niveau. Gerard Rooijackers, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam – en van kindsbeen vertrouwd met de Brabantse gilden – benadrukte dat de gilden veel betekend hebben en betekenen kunnen voor de samenleving. Hij betoogde dat de gilden nauw verwant zijn aan het oude Rijnlandse model van handel en nijverheid waarbij de onderlinge solidariteit hoog in het vaandel stond geschreven. IJsland heeft geen

gilden, merkte hij op. En ook geen banken meer was een reactie uit de zaal. Hij benoemde nog meer waarden die het gilde rijk is. Zo hebben de gilden in het verleden en in de huidige tijd vaak borg gestaan voor de samenhang in de gemeenschap en daar kunnen ze fier op zijn, merkte Rooijackers op.

Een groot gehoor.

RELIGIEUS

Na een goed verzorgde lunch kon het middagprogramma zich ontploegen. Hans Geybels, hoogleraar in Leuven en woordvoerder van kardinaal Daneels en het bisdom Mechelen, had onderzocht hoe het gesteld is met de religieuze tradities in de gilden van het oude Groothertogdom Brabant. Hij onderstreepte wat eerder door prof. Rooijackers was opgemerkt, dat de gilden voor dorpsgemeenschappen en parochies van groot belang zijn geweest. Maar er is wel een en ander aan het bewegen. Gilden zijn bevolkt door gewone

mannen en vrouwen uit onze samenleving die op godsdienstig terrein toch ook hun eigen weg zoeken.

NADENKEN

In het congresboek dat uitgegeven zal worden, met de toespraken van Rooijackers en Geybels, kan later nog eens nagelezen worden wat naar voren is gebracht. Het zal stof genoeg bieden 'ter overdenking'. Dat nadenken is ook noodzakelijk, willen gilden levend blijven; dat ze de tradities voortdurend onder de loep nemen om te zien wat van wezenlijk belang is én om te zien wat zo tijdgebonden hoort bij de periode van ontstaan, dat je gerust besluiten kunt hier en daar de gilden bij de tijd te brengen.

VROUWEN

De vraag of er in de gilden plaats is voor vrouwen, kwam weer ter sprake.

Dat smaakt goed!

De gilden trekken over de Markt naar de Sint Gertrudiskerk.

Inleider Hans Geybels.

Inleider Gerard Roojjackers.

Federatievoorzitter Jos Verbeeten dankt de organisatie.

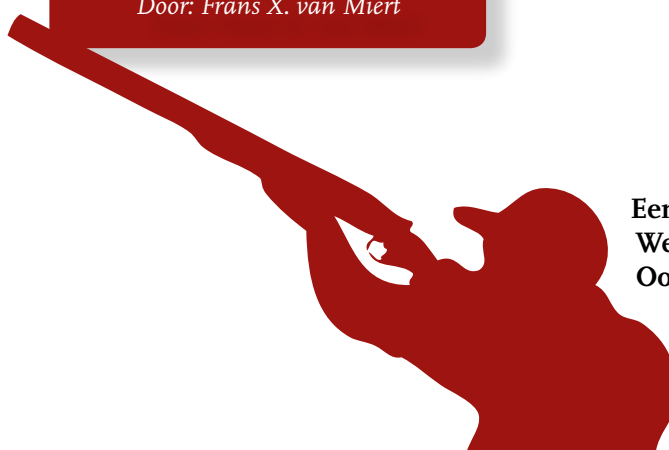
Beide inleiders verklaarden niet in te zien waarom dat niet zou kunnen. De voorschriften die geen plaats lieten aan vrouwen stammen uit een tijd die ver achter ons ligt. Iemand merkte spottend op dat je vroeger je vrouw mocht slaan. Niemand in de gilden zal dat nog hardop willen verklaren!

MOOIESTE BINNENSTAD

Na de toespraak van professor Geybels stond er een stadswandeling door het

historische centrum van Bergen op Zoom op het programma, dat op dit moment trots de eretitel draagt: "De mooiste binnenstad van Nederland". De erewijn die de dag traditiegetrouw afsloot – aangeboden door het gemeentebestuur - gaf de hoofdman van het organiserende Sint Sebastiaansgilde de mogelijkheid het gemeentebestuur nogmaals te bedanken voor de ondersteuning, financieel en organisatorisch, zonder wie het congres niet georganiseerd had kunnen

worden. Ook het Prins Bernhardfonds zorgde voor een stevige steun aan de organisatie. Federatievoorzitter Verbeeten sprak zijn dank uit aan het organiserende gilde, en was vol lof over het baanbrekende werk dat verricht is. ■

Een gilde is direct herkenbaar aan de kleurstelling van het tenue. Wezenlijk voor de identiteit. Net als bij voetballers bij voorbeeld. Ook in de vaandels en vendels komen die basiskleuren veelal consequent terug. Onderzoekers van de Engelse universiteit Durham kwamen tot de verrassende ontdekking dat tussen alle kleurenpracht overwegend rode wedstrijdleding bepalend kan zijn voor de uitslag!

Schieten rood geklede schutters vaker raak?

Onzin? Nee, het onderzoek dat in het wetenschappelijk tijdschrift Nature (mei, 2005) verscheen, vergeleek de uitslagen van allerlei sporten en poneert de (statistische) conclusie dat de winnaars opmerkelijk vaak rood gekleed zijn.

Nauwelijks toeval te noemen, menen de wetenschappers Hill en Barton. Want bij een aantal Olympische sporten worden de kleuren willekeurig per wedstrijd toegewezen. Ook voetballers spelen nogal eens in een anders gekleurd shirt dan hun vertrouwde club-outfit. Als de kleur van het wedstrijdtenue geen enkele invloed zou hebben op de uitslag, dan zou groen, geel, blauw, zwart etc. procentueel nagenoeg even veel winnaars moeten opleveren als rood geklede sporters.

Maar dat is niet zo. In de door Hill en Barton aangelegde statistieken bleken de winnaars overwegend in een rood shirt gespeeld te hebben. Het onderzoek spitste zich vanzelfsprekend toe op gelijkwaardige topsporters.

GEEN GARANTIE

Ook al geloof je er geen barst van, het blijft een leuk gegeven. Maar een gilde of schutterij met opvallend veel rood in het tenue heeft daarmee nog niet 'automatisch' een garantie voor een winnend viertal of kampioenschap in vendelen. Zo nuchter moet je het wel bekijken. Desalniettemin geldt die psychologische rode 'overmacht'

evenzeer voor zowel individuele als teamsporten, stellen de onderzoekers op grond van de uitslagen. Ze analyseerden de scores van de Olympische Spelen in Athene en van het EK-voetbal van 2004. Juist omdat toen de teams in wisselende kleuren speelden. Inderdaad, de winnaars droegen overwegend rood. En net weer opnieuw bevestigd bij het EK-voetbal 2008. Ja toch? Want de Spanjaarden – de uiteindelijke winnaars – droegen in de finale rode shirts en broeken.

BIOLOGISCH EN PSYCHOLOGISCH

De achtergrond van de 'kracht' van rood lijkt biologisch verklaarbaar. In de natuur vinden we daar allerlei voorbeelden van. Vrouwtjesdieren hebben meer oog voor rode mannetjes. Illustratief zijn b.v. de stekelbaarsjes.

Hoe roder hun buik, des te aantrekkelijker ze zijn om te paren. Conclusie van Hill en Barton: Rood is een signaal voor potentie, kracht, agressie en macht.

Rood intimideert. Iemand die woedend

Overzicht 'normale' associaties met kleuren

Rood	liefde, passie, kracht, gerechtigheid, agressie, actief, opvallend, concurrerend
Groen	hoop, jeugd, nieuw leven, beschouwend, harmonieus, vreedzaam
Blauw	standvastigheid, (geloof)waardigheid, trouw, respectvol
Turkoois	rust, creativiteit
Geel	smart, nijd, naijver, optimisme, creativiteit
Oranje	vitaliteit, enthousiasme
Beige	neutraal, natuurlijk, informeel en gedistingeerd
Bruin	deemoed, informeel, aards, vriendelijk
Paars	mysterieus, waardigheid, gevoeligheid
Wit	onschuld, blijdschap, geloof, vertrouwen, puurheid, steriel
Zwart	vrede, droefheid, krachtig, formeel
Grijs	klassiek, conservatief, verijnd

Overzicht kleuren van vaandels en standaards

wordt, krijgt niet voor niets een rode kop! Maar een bangerik trekt wit weg. Kijk eens rond in de reclamewereld. Voor kreten als 'Alles moet weg!' of 'Superaanbod' gebruikt niemand groene letters, maar rode. Wie in een rood cabrio'tje rijdt, wil toch opvallen? Logisch dus dat brandweerauto's wereldwijd rood zijn. De taalvorser Lucas Gasthuis verwees ooit in het blad Elsevier naar het Woordenboek der Nederlandse Taal, uitgave 1871, waarin voor rood bovendien de link gelegd wordt naar de begrippen revolutionair, progressief en anarchisme, naar socialisme, naar links. Niet verwonderlijk dus dat de PvdA een rode roos en de SP een tomaat hanteert. Maar de oorsprong van rood als symbool voor tegendraadse acties zou ook bij de Franse revolutie gezocht kunnen worden. Toen verschenen in Parijs rode vlaggen en tooiden de Franse radicalen zich met rode mutsen en uniformen. "Om langs woeste, wrede en bloedigste wegen hun doel te bereiken", vond Gasthuis ook nog in de periodiek De Navorscher. Dat is allemaal niet bepaald 'des gildens'!

HISTORISCH EN HERALDISCH VERANTWOORD

Maar zoals in de inleiding al aangegeven, berust de kleurencombinatie van gildenkleding en vaandels veelal op historische keuzes. Typisch behorend bij de schutspatroon en de daarmee verbonden heraldiek. Een héél andere insteek. Zou je dan met je blauw of groen gildetenue op voorhand al een loser zijn? Te gek voor woorden.

Hoewel de nieuwsgierigheid kriebelt om zo'n statistische vergelijking ook op de palmares van 'rooie' schuttersgilden los te laten. Ongetwijfeld is het zinvoller om te besluiten met een overzichtje van de gangbare, toegekende symbolische en zeker ook gevoelsmatige betekenis van kleuren. Zo bekijk je dan jouw eigen tenue eens met andere ogen. Bovendien vind je hierbij de heraldische kleuren voor vaandels en standaardvlaggen. ■

Bij volgend overzicht gaat het om (heraldische) hoofdkleuren in relatie tot patroonheiligen van gilden. Dus niet voor een tenue, maar specifiek voor vaandels en standaards. Heraldisch is wit synoniem met zilver. En geel staat voor goud. De tweede genoemde kleur geldt als eventuele steunkleur.

Gilde	Hoofdkleur
Agatha	rood
Ambrosius	wit
Anna	wit
Antonius Abt	groen / wit
Barbara	donkerblauw
Bavo	wit
Blasius	rood
Brigida van Ierland	wit
Caecilia	rood
Catharina	wijnrood
Christoffel	rood
Crispinus & Crispinianus	rood
Dionysius	rood
Heilig Bloed	(wijn)rood / zwart
Heilig Kruis	rood
Heilig Sacrament	wit
Hubertus	groen / wit
Jacobus de Meerdere	rood
Johannes Baptist	wit
Joris	donker)rood-wit / zwart
Jozef	wit
Lambertus	rood
Leonardus	wit
Lucia	rood
Margaretha van Antiochië	rood
Maria	(licht)blauw-wit
Martinus	wit
Matthias	paars
Mauritius	rood
Monulphus & Gondulphus	wit
Nicolaas	wit / geel
Odulphus	onbekend
Petrus	rood
Salvator Mundi	onbekend
Sebastiaan	rood
Servatius	wit
Theobaldus	onbekend
Willibrordus	rood-wit

(Bronnen: Beknopt Kerkelijk Handwoordenboek, uitgave 1910 en overzicht van SAT-commissie Kring Maasland)

Gouden gildejubiläum Toon Couwenberg

Op zaterdag 7 februari 2009 is Toon Couwenberg gehuldigd ter gelegenheid van zijn vijftigjarig lidmaatschap van gilde Sint Brigida, Netersel. Dit

Toon Couwenberg krijgt de Brigidaspeld uitgereikt.

gebeurde op de jaarlijkse herdenking- en teeravond ter gelegenheid van de patro- nesdag van de heilige Brigida. Geflankeerd door zijn zonen Jasper en Stijn, beiden gildebroeders, en zijn schoondochters Annemiek en Mandy kreeg Toon de gouden Brigidaspeld opgespeld. Door Jo van den Biggelaar en Piet Huijben werd Toon gehuldigd namens de kring Kwartier van Oirschot. Dit gebeurde door middel van het opspelden van het kringkroontje op zijn kringonderscheiding die uitgereikt

werd bij zijn veertigjarig lidmaatschap. Hierna werd een muzikale hulde gebracht door de tamboers en bazuinblazers waarna een receptie volgde. Toon is een zeer actieve gildebroeder. Hij begon als jeugdvendelier in de periode 1959 tot 1965 en vanaf 1980 tot 1985 als vendelier. Ook was hij lid van de overheid en twintig jaar lid van de schietcommissie. Van 1991 tot 1994 was Toon koning van het gilde. ■

Leo de Brouwer krijgt 'kroontje' op zijn werk

Verloren Maandag 2009 werd bij Gilde Sint Joris Goirle een periode afgesloten. Leo de Brouwer nam afscheid van het hoofdmanschap en werd opgevolgd Sjef Hoogendoorn. Sjef is vanaf 1975 lid en erg bekend met het gildewezen, in het bijzonder de geschiedenis van het gilde Sint Joris. Het gilde had haar teeravond van 20 april 2009 gereserveerd om hun oud-hoofdman, Leo, te danken. Onder zijn leiding is veel tot stand gekomen. In het bijzonder voor de jeugd heeft Leo zich ingezet. Het resultaat hiervan is een representatief vendeliers- en tamboerkorps dat veel prijzen wegsleept op gildedagen en concoursen. Na de koffietafel

Leo en An de Brouwer in de bloemetjes gezet.

werd Leo en zijn vrouw An een vendelgroet aangeboden. Na de vendelgroet richtte de nieuwe hoofdman het woord tot Leo. Als telg uit een oud gildengeslacht heeft Leo het Gilde Sint Joris gemaakt tot wat het nu is. Voor al zijn verdiensten werd Leo benoemd tot Gildebroeder met bijzondere verdiensten. Een fraai juweel werd aangeboden, welk Leo met ere zal dragen. Ook An werd in de bloemetjes gezet en kreeg een zilveren broche in de vorm van Sint Joris. Toen was het de beurt

aan de kringvoorzitter, Jan van Riel. Leo werd het zilveren kroontje op zijn al in bezit zijnde kringonderscheiding gespeld, als kroon op zijn werk. Leo was blij verrast en kan met plezier terug zien op een mooie avond en een waardevolle periode als hoofdman van het Gilde Sint Joris Goirle. ■

Jan van Erve in het zonnetje gezet

Tweede paasdag is voor Sint Dionysius traditioneel het begin van een nieuw gildejaar. Dit jaar had 13 april 2009 voor Jan van Erve een verrassende wending. Alle gildebroeders, behalve de jubilaris, wisten namelijk dat Jan van Erve vijftig jaar gildebroeder binnen de kring Kwartier van Oirschot was. Jan behaalde als tamboer in 1958, tijdens de kringdag in Netersel een zilveren schildje. Een mooier bewijs dat hij vanaf die datum gildebroeder was is er niet.

Hij begon zijn carrière bij het gilde in Moergestel om daarna toe te treden tot het gilde Sint Dionysius in Tilburg. In 1999 behaalde hij de koningstitel.

Deze werd in 2002 verruild voor het penningmeesterschap, een taak die hij tot 2009 vervulde. Een goede reden dus om Jan van Erve op deze zonovergoten paasdag, letterlijk en figuurlijk in het zonnetje te zetten. Door de voorzitter van Kring Kwartier van Oirschot, Jan van Riel en Bert van de Staak werd hem het zilveren kringkroontje uitgereikt. ■

De huldiging van Jan van Erve.

Vijftigjarig jubileum Bert Liebrechts

Op vrijdagavond 7 november 2008 is op de drukbezochte teeravond gildebroeder Bert Liebrechts van het gilde Sint Lambertus Vesssem gehuldigd in verband met zijn vijftigjarig lidmaatschap.

Na de traditionele koffietafel werd Bert in het bijzijn van zijn vrouw, Bets, kinderen en kleinkinderen achtereenvolgens toegesproken en gedecoreerd door hoofdman Frans Mijs, burgemeester Anja Thijs en kringvoorzitter Jan van Riel. Naast een herinneringsspel van het gilde en van de gemeente Eersel ontving Bert het zilveren kringkroontje van het Kwartier van Oirschot. Vervolgens brachten de vendeliers, tamboers en bazuinblazers een vendelgroet aan de jubilaris en zijn familie. ■

De jubilaris neemt de vendelgroet in ontvangst.

Jan Paridaans zestig jaar lid

Op zaterdag 24 februari 2009 vierde het Gilde Sint Sebastiaan uit Lage Mierde haar patroonsdag. Tijdens deze viering werd de oudste gildebroeder en erelid, Jan Paridaans in het zonnetje gezet omdat hij zestig jaar lid was. En dan te weten dat hij best nog wel wat eerder bij had kunnen komen. Hij is immers, als eenennegentigjarige(!), niet eens als aspirant begonnen. Pas toen hij zelf een boerderij had, een paard en wat land, werd hij gevraagd als standaardruiter. Jan heeft al die jaren met veel plezier aan de activiteiten van het gilde meegedaan.

Daarnaast bouwde hij met zijn vrouw een bestaan op in Lage Mierde.

Jan Paridaans wordt gefeliciteerd door Jan van Riel.

Hij was vader van een kroostrijk gezin: twaalf kinderen voedde hij samen met zijn vrouw op. De meeste wonen nog steeds in en rond Lage Mierde. Hierdoor is hij dus, ondanks dat zijn vrouw een paar jaar geleden is overleden, gelukkig nooit vaak alleen. Jan werd een receptie aangeboden waar ook

zijn kinderen en een groot aantal kleinkinderen bij aanwezig waren. De voorzitter van het kringbestuur, Jan van Riel, onderscheidde Jan met het daarvoor bestemde kroontje, hetgeen de jubilaris zichtbaar plezier deed. Ook de hoofdmans had een lovend woordje en gaf hem een fles met zijn lievelingsdrankje. Na de receptie ging het gilde met slaande trom en vliegend vaandel naar de kerk. Daar werd tijdens de gebedsdienst ook aandacht geschonken aan het zestigjarig jubileum van Jan. Het koor dat de dienst een stemmig cachet gaf zong ook enkele liederen ter ere van de jubilaris. Hiermee werd de feestelijke dag afgesloten. ■

Vader en dochter geïnstalleerd bij gilde Sint Sebastiaan & Barbara

Het komt niet jaarlijks voor, dat in een gilde vader en dochter gelijktijdig worden geïnstalleerd. Maar dit heeft nu in het jubileumjaar van het gilde Sint Sebastiaan & Barbara wel plaats gevonden. Dochter Simone en vader Harrie Franken zijn op 17 januari 2009 op de statiedag, na afloop van de eucharistieviering in de kerk Sint Jans Onthoofding in Moergestel samen geïnstalleerd als gildezuster- en broeder bij het gilde. Beiden zijn wekelijks zeer actief op de schietavonden van het gilde. Vader Harrie is bovendien de standaarddrager van het gilde. ■

Dochter en vader samen geïnstalleerd.

Nieuw gildevaandel voor Sint Sebastiaan Tilburg

Het vaandel wordt plecht ingezegend door A. Baeten.

Op zondag 18 januari 2009 werd op de jaarlijkse feestdag van Sint Sebastiaan een nieuw vaandel gewijd. Het door Jeroen Vinken (Tilburg 1955) ontworpen vaandel past in een bijzonder genre binnen zijn oeuvre: "geweven beelden". In zijn doeken geeft hij aan vormen, die door

fotografische opnamen verkregen zijn, een heel nieuwe spannende functie en zeggingskracht. In het nieuwe vaandel wordt het lichaam van de martelaar Sebastiaan voorgesteld door een forse tak met de gestalte van een mens. Zo vloeien de martelaar en de boom waaraan hij gebonden

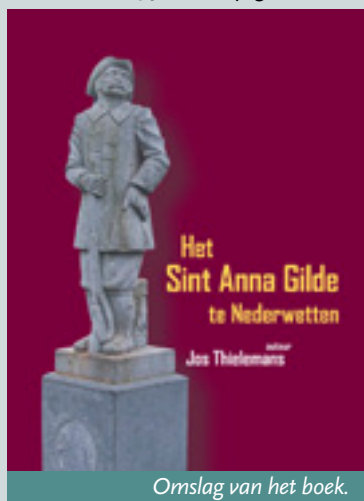
was als het ware ineen. Die agressieve pijlen zijn hier bewust vervangen door twee amaryllisstengels met bloemknop. De amaryllis staat in de literatuur voor schoonheid, trots, ridderlijkheid en wedergeboorte. Begrippen die zowel bij de patroon als bij een schuttersgilde passen. Het beeld wordt voltooid door twee dunnere kruislings geplaatste knoestige takken. Het knoestige schuinkruis was vanouds een symbool van de Bourgondische hertogen en het is daarom ook te vinden in talloze Brabantse gildevaandels. Rood is in de katholieke liturgie de kleur bij het feest van een martelaar. Het kruis in deze vorm is dus de voortzetting van een oude traditie. Het gilde heeft bewust gekozen voor een geweven vaandel. Tilburg en het weversvak zijn immers al eeuwen met elkaar verbonden. Het Tilburgse Textielmuseum, waaraan Jeroen Vinken als artiest verbonden is, was daarom ook de meest voor de hand liggende plek om het kunstwerk te laten weven op een hypermodern computergestuurd weefgetouw. Het vaandel is daarna ook daar in het confectieatelier zorgvuldig in elkaar gezet. Het nieuwe vaandel werd, zoals vanouds gebruikelijk, voorafgaand aan een besloten misviering gewijd door A. Baeten, emeritus abt van de Norbertijnen uit Heeswijk en Tilburger van geboorte. ■

Boek over Sint Annagilde

Het Sint Annagilde Nederwetten presenteert een uniek gedocumenteerd boek over het wel en wee van het gilde door de jaren heen tot op heden. Dit boek, geschreven door Jos Thielemans, dient om nog vaak mooie herinneringen op te halen. Het bevat de geschiedenis vanaf de oprichting en het is geïllustreerd met uitgebreid beeldmateriaal. Tevens onderstrepen wij hiermee dat de familie Kluijtmans gedurende vijftig jaar een bijzondere binding heeft met dit Nederwettense gilde als beschermheer. Op Harrie Kluijtmans werd in 1958 beroep gedaan om beschermheer te worden, iets wat hij met trots aanvaardde.

In 1988 kwam hij te overlijden en werd met gilde-eer begraven, zijn echtgenote Jet nam deze titel over. Het was voor haar een hele eer om, samen met de burgemeester H. Terwisse, het gildebeeld, op het kruispunt van de Soeterbeekseweg en de Hoekstraat, te onthullen. Jack Kluijtmans heeft na het overlijden van Jet in 2001 het beschermheerschap op zich genomen, vandaar dat de familie deze titel nu vijftig jaar op haar naam heeft staan. Je mag dit boek

Omslag van het boek.

een historisch document noemen, de schrijver heeft zijn pluimen al verdiend met reeds eerder verschenen boeken over Gerwen en Nederwetten. Dit boek zou in uw boekenkast niet mogen ontbreken! Voor verder informatie: Bert de Vries, tel. 040-2837386. ■

Tomas Berkers jongste koning ooit

Op kermisvrijdag 14 september 2008 heeft het Gilde Sint Sebastiaan Mierlo zijn jaarlijkse koningschieten gehouden. De dag werd begonnen met het een mis ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Sint Lucia kerk. In samenwerking met het Gilde Sint Catharina-Sint Barbara Mierlo werd de eed van trouw aan het kerkelijke gezag hernieuwd. Op deze dag werden Erik Knoop en Leroy Tijs geïnstalleerd als lid. Nadat de schutsboom gevrijd was, kon het koningschieten beginnen.

Het eerste schot werd gelost door wethouder en erekoning, de heer Vissers. Na het 233e schot werd de vogel neer gehaald door Tomas Berkers. Hij is de jongste koning ooit in de geschiedenis van het gilde. Na het koningschieten volgde het publiekschieten en het schieten voor jeugdkermisskoning. Bij het publiekschieten was het Esther Smirk die zich na het 76e schot publiekskoningin mocht noemen.

Jeugdkermisskoning werd Sevenja Ronken, die de vogel na het 27e schot naar beneden haalde. Na het omhangen van het koningsvest bij de nieuwe koning, werden ook de dagkoningin en de jeugd-kermisskoningin gehuldigd. Na de vendelgroet schonk oud-erekoning de heer Vissers een traditioneel zilveren schild. Oud-koning Alfons Schönhoff verraste iedereen met een koningsschild, gemaakt van zilver met hout. Deze luchtbuks op schaal werd gemaakt door edelsmid Jacqueline Swinkels uit Aarle-Rixtel. ■

Tomas Berkers koning.

Nieuwe koning Gerwen

14 september, Kruisdag, is de patroonsdag van het gilde en volgens traditie viert het gilde op deze dag haar teerdag. Oorspronkelijk bestond het gilde uit agrarische leden. Deze dag is enkel alleen voor het gilde en de overheid. Men wilde hiervan echter meer een dorpsgebeuren maken en daarom werd besloten er een tweedaags festijn van te maken. Op zaterdag 13 september 2008 kwamen de gildebroeders en zusters 's morgens bijeen in het gildehuis Den Schutsherd. Op het Martien van de Berkplein ging pastoor Groot voor in een korte gebedsdienst, om deze teerdag te openen. Na de koffietafel vertrok het gezelschap naar de schutsboom om koning te schieten. Inmiddels waren de Duitse vrienden uit Werner-Essen gearriveerd, om met het gilde deze feestelijke dag door te brengen. Een twintigtal gegadigden aasden op de titel maar toch, bij het vijfendertigste schot, was het Jan de Louw die met een welgemikt schot de fraai uitgedoste vogel naar beneden haalde. Hij mocht zich voor de vierde maal koning noemen. Na de hulde aan de nieuwe koning stond het rijtuig klaar om het nieuwe koningspaar naar Gerwen te begeleiden, waar de nog overgebleven horecagelegenheden werden bezocht. Na een warme maaltijd in de Schutsherd, werd dekenschatbewaarder William

van de Berk gehuldigd voor zijn vijfentwintigjarig lidmaatschap. Hij kreeg de erespeld opgespeld. Ook de Duitse vrienden boden een blijk van waardering aan. Hiermee onderstreepten zij de vriendschap met het gilde van Gerwen. Het meer traditionele gildegebeuren van de teerdag, de eucharistieviering, werd verplaatst naar de zondag. Deze werd voorgedaan door pastoor Groot en het Gerwens kerkkoor zong:

“Missa Fraterna van Henk Habraken”. Het bazuinkorps van het gilde bracht de Hymne A Festive ten gehore. In het gildehuis kreeg men na de dienst gelegenheid de nieuwe koning te feliciteren. Gezien het grote aantal bezoekers kon deze teerdag nieuwe stijl afgesloten worden met de gedachte dat deze bijzonder geslaagd was. ■

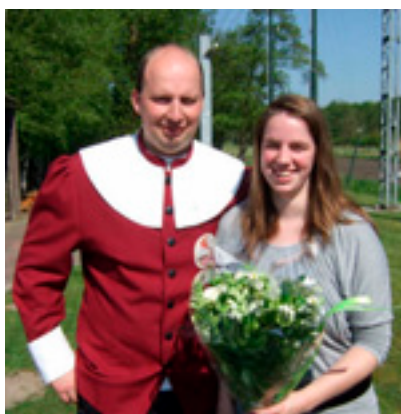

Koning Jan de Louw.

Sint Jorisgilde Heeze

Zaterdag 25 april 2009 werd de patroonsdag van het Sint Jorisgilde Heeze gevierd. Na de dienst in de Sint Martinuskerk trokken de gildebroeders met vliegend vaandel en slaande trom naar het gildeterrein "De Santen". Vervolgens sprak opperdeken (voorzitter) Jan van Lierop, Jordy Rooijakkers toe in verband met zijn twaalfeneenhalfjarig lidmaatschap als vendelier. Hij kreeg een zilveren onderscheiding van het gilde opgespeld. Vervolgens richtte Jan van Lierop het woord tot Rens Guitjens. Rens was vijftienvintig jaar lid van de gilde-overheid en is nu

Jordy Rooijakkers en Linda.

baasdeken (secretaris). Hij liet alle bestuursfuncties de revue passeren. Voor deze vijftienvintig jaar werd hij door districtraadsheer Jan Huijbers namens De Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland onderscheiden met het zilveren schild van Kring Kempenland.

Tot slot bracht het gilde de beide jubilarissen een vendelhulde. ■

De jubilarissen met partners.

Rens Guitjens en Districtraadsheer Jan Huijbers (gele veer op hoed).

Rectificatie

In het eerste nummer van de 56e jaargang is op pagina 14 bij het artikel over de jaarlijkse hoofdlidendag per abuis géén foto geplaatst. Onze excuses hiervoor. We plaatsen het artikel opnieuw, mét foto!

Jaarlijkse Hoofdlidendag

11 Oktober 2008 was de eer te beurt aan het Sint Antoniusgilde uit Deurne de jaarlijkse Hoofdlidendag van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden te verzorgen. Al vroeg in de morgen waren het gilde, koorleden en genodigden op weg naar Den Bosch. Nadat men zich verzameld had bij de Sint Jan, trok de bonte stoet van de hele federatie de kathedraal binnen. De eucharistieviering met gilde-eer werd voorgegaan door bisschop Hurkmans geassisteerd door pastoor Paul Janssen uit Deurne en de kringpastor Jan van Berkel. De zang werd verzorgd door het koor van de vier Deurnese gilden, versterkt met koorleden uit Helenaveen en Zeilberg. Daarna werd de gebruikelijke

eed van trouw aan de bisschop gebracht. Op het provinciehuis stonden de koffie, thee, broodjes en echte Bossche bollen klaar, waarna het gilde weer naar Deurne terug ging met achterlating van een afvaardiging van het bestuur. De coördinator van de Deurnese gilden en de heer en mevrouw Wijnands, waarvan de heer Tony later in de middag een muzikaal intermezzo verzorgde, bleven ook achter. Dit optreden werd zeer gewaardeerd door de aanwezigen. Het gilde uit Deurne kan met gepaste trots terugkijken op de door hen georganiseerde hoofdlidendag van 2008. ■

Diamanten en gouden jubilaris bij Sint Antonius Abt

Tijdens de Optrekdag 2009 bij het Gilde Sint Antonius Abt in Lierop zijn een diamanten en gouden jubilaris in de bloemetjes gezet. Er waren ook twee gildebroeders die een zilveren jubileum hadden, Wim van Bree en Eric van de Ven. Diamanten jubilaris Martien van Horik werd zestig jaar geleden als zestienjarige, zoals toen gebruikelijk, ingeschreven door zijn vader. Die betaalde de contributie tot hij het huis uitging (trouwde). Van Horik was een van de jonge mannen die het gilde, na de stille jaren van de Tweede Wereldoorlog, weer nieuw leven inbliezen. Martien heeft een actief gildeleven achter de rug. Van Horik was twee keer koning; van 1952 - 1954 en 1954 - 1956. Daar is hij trots op. Maar hij heeft er nog steeds spijt van dat hij in die periode het koningszilver nooit kon dragen. Want in de geest van het gilde was het (toen) beter dat hij het gilde voorging als tamboer dan als koning. Zo vertelde de diamanten jubilaris. Gouden jubilaris Mies Sijbers moest volgens zijn zeggen zijn aanstaande schoonvader beloven, dat hij na zijn huwelijk met zijn dochter, lid zou worden. Zo niet dan ging het huwelijk niet door. Van zijn 'verplicht' lidmaatschap heeft hij geen moment spijt gehad. Het heeft zijn leven verruimd, het was zijn tweede huwelijk. Mies vervulde vele bestuurlijke taken voor het gildewezen, zowel plaatselijk als in Kring Peelland, maar ook bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden en de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. Vele onderscheidingen mocht hij daarvoor ontvangen. Welke hij de mooiste vindt? Dat zijn er twee: het Lid zijn in de orde van Oranje Nassau en als Ridder in de orde van Sint Sebastianus van Europa. Deze laatste heeft toch een lichte voorkeur. ■

V.l.n.r.: Wim van Bree, Petra van Bree-Sijbers, Eric van de Ven, Tonnie Sijbers- van Horik, Mies Sijbers, Mien van Horik-Sonnemans en Martien van Horik.

Optrek-teerdag Sint-Antoniusgilde Gemert

Deze gecombineerde teer-optrekdag had een lange voorbereiding. Er werd op Driekoningenavond begonnen met de vaststelling van het programma en de wijkindeling voor de persoonlijke uitnodiging op 10 januari 2009 van alle leden in Gemert. Moeilijker werd het doordat vele nieuwe ondersteunende leden zich aanmeldden. Dit betekende tevens, dat de nieuw te kiezen nieuwe deken ook uit dat gebied moest komen. De Sint-Antoniusdag vierde het gilde in De Mortel met een gildemis, een vendelgroet aan de pastor en de koffie met Antoniusbrood voor alle kerkgangers met zang van Henk Habraken, afgestemd op enkele jubilarissen. Op de "belvaanavond" werden door de verzuikers de schulden met het gilde verrekend. 's Anderendaags om 7 uur zaten veertig gildebroeders en één zuster voor het eerst bij Frans van Dijk aan het kapiteinsontbijt. Zijn vrouw Wilske en de zonen stonden borg voor goede waar. Dat moest ook wel, want gouden jubilaris Pieter Verbakel zou aan huis afgehaald worden, na eerst een vendelgroet in ontvangst te hebben genomen.

In het midden, Johan van Dommelen.

Gildemis, vendelgroeten aan geestelijkheid, burgemeester en jubilarissen zijn standaardprogrammapunten. Loco-burgemeester Harrie Verkampen moest tijdens de ontvangst opnieuw beloven ernstige aandacht aan de huisvestingsproblemen van het gilde te schenken. De vergadering kon maar kort zijn vanwege de huldiging van de jubilarissen en hun familie, die al lang daarop moesten wachten. Het belangrijkste agendapunt was de verkiezing van een nieuwe deken, waarnaar altijd met belangstelling wordt uitgekeken. Het werd Johan van Dommelen uit Esdonk, lid van een echte groene stam, want ook overgrootvader Petrus, in 1880 nieuwe deken, oudoom Driek in 1928, oom Albert in 1969 werden voor dit huis geïnstalleerd. ■

Gildetrouw bij Sint-Antoniusgilde Gemert

140 jaar gildetrouw, verdeeld over drie gildebroeders, vierde het Sint-Antonius en Sint-Sebastianusgilde in Gemert. Een respectabel aantal. Vele familieleden, vrienden en bekenden bezochten de huldigingbijeenkomst op de optrekdag. Allereerst werd het vijftienvijftigjarige lid Willie Tielemans gehuldigd. In 1984 tot nieuwe deken gekozen bleef hij steeds actief, driëntwintig jaar als vendelier. Nu eerde het gilde hem met een vendelgroet en een zilveren speld. Dikwijls zorgt hij met zijn droge humor voor een lach. Met lovende woorden ontving hij de zilveren speld. Pieter Verbakel, in 1959 tot nieuwe deken gekozen, bleef dat drie jaar werd daarna tamboer. Tot nu toe bleef hij dat. Zovele keren is hij opgetrokken. Over het aanzeggen van de optrekdag kan hij schitterende verhalen

V.l.n.r.: Pieter Verbakel, Pieter Penninx, Willie Tielemans.

vertellen. In zijn jonge tijd moesten tamboers het ritme trommen, waarop kon worden gedanst. Nu wordt nog altijd de feestavond hiermee begonnen. Vele keren luisterde Pieter een gildeavond op met jodelmelodieën. Het gilde eerde hem met een zilveren schild. Een deputatie van het bestuur van kring Peelland was aanwezig om hem te eren met de zilveren draagmedaille. Al vele keren stond oudgediende Pieter Penninx voor een gildevoorzitter om gehuldigd te worden. Dit keer ging het om een vijftienvijftigjarige lidmaatschap, dat betekenisvol werd door het vendelen. Het was de aanleiding om lid te worden, ofschoon hij niet tot een "gruone tak" behoorde. Ook met paardrijden kon hij uit de voeten. Hij vendelde in 1948 namens Noord-Brabant voor de koningin. In 1963 richtte hij een vendelgroep op en trainde deze lange jaren, waarbij hij vele keren Liessel-Gemert vice-versa reed. En ook nu nog is hij geïnteresseerd en bekijkt de vendelgroep kritisch om dat in opbouwende kritiek onder woorden te brengen. Hij heeft getoond van een goede stam te zijn en een briljant voor het Gemertse gilde, maar ook voor de Brabantse gilden. ■

Wim van de Vossenberg erelid Sint Jorisgilde

Woensdag 4 maart 2009 hield het Sint Jorisgilde Gemert haar jaarlijkse algemene ledenvergadering. Na de rondvraag richtte voorzitter Frits Verhoeven het woord tot de kapitein, Wim van de Vossenberg.

In aanwezigheid van zijn vrouw en kinderen met partners, kondigde hij vol trots aan dat Wim zich voortaan erelid van het Sint Jorisgilde mag noemen. Op de uitgereikte oorkonde staat, dat de passie die Wim altijd voor het gilde heeft opgebracht, aan het onwaarschijnlijke grens. Telkens weer wist Wim met nieuwe initiatieven een inspirerende bijdrage te leveren aan het gedachtegoed van het gilde. Met het verlenen

Erelid Wim van de Vossenberg.

van deze eretitel spreekt het Sint Jorisgilde haar enorme waardering en dankbaarheid uit voor de uitzonderlijke verdiensten voor het gilde. Voor zover bekend in de historie van het gilde, is Wim het eerste erelid. In 1958 werd Wim als nieuwe deken geïnstalleerd. Hij begon als vendelier en werd in 1962 benoemd tot kapitein. Jarenlang heeft hij het gilde gepresenteerd bij diverse gelegenheden. Wim wist dit waar te maken met steun van zijn echtgenote en zijn gezin, die er altijd bij betrokken waren. Het is daarom dan ook door hun inzet en toewijding dat het gildebroederschap van Wim kon uitgroeien tot in lengte van dagen, maanden en jaren. De verkiezing van Wim tot erelid van het gilde mag dan ook volledig op hen uitstralen. ■

Hoofdman Toon Gevers erevoorzitter

Tijdens de jaarvergadering van Sint Servatiusgilde Lieshout op woensdag 11 maart 2009 is Toon Gevers op voordracht van het bestuur door de ledenvergadering benoemd tot erevoorzitter, met bijbehorende oorkonde en zilveren draagspeld. In de jaarvergadering van 28 november 1978 kozen de leden Toon als voorzitter, staande deken, en heeft hij deze functie tot in oktober 2008 vervuld. Toon is op eigen verzoek afgetreden en heeft dit reeds gemeld in de ledenvergadering van 15 maart 2007. Hij vond dat hij in 2008, na dertig jaar de kar getrokken te hebben, de voorzittershamer moest neerleggen maar niet zijn functie als hoofdman. Toon werd in 1980 benoemd tot hoofdman voor het leven, en zo heeft hij dus bijna dertig jaar een dubbelfunctie binnen het gilde gehad. In maart vorig jaar kreeg Toon ernstige gezondheidsklachten, maar hij is hier gelukkig toch weer van herstellende. Er werden tijdens de vergadering zes nieuwe leden aangenomen, het aantal leden staat nu op 175. Op deze ledenvergadering vonden de verkiezingen van enkele bestuursleden plaats. Dit jaar was aftredend en herkozen deken Willy Schrama. Gildebroeder Frans Manders werd door het bestuur voorgedragen en aangenomen als vijfde bestuurslid. Uit het vijftal bestuursleden is Ger van Pelt als staande deken (voorzitter) naar voren gekomen. Ger verving sinds 2005 Toon Gevers bij afwezigheid door werkzaamheden en het afgelopen jaar bij de ziekte van Toon. ■

Jubilarissen bij Gilde Onze Lieve vrouwe van de Zeven weeën

Het gilde uit Lierop herdenkt dit jaar het feit, dat zij een vijftal jubilarissen in haar midden heeft. We laten ze hier even de revue passeren.

Johan Loomans, zeventig jaar lid. Op gildefeesten zorgde hij voor de bewaking bij tentoonstellingen. Omdat hij een slecht oog heeft, werd Jan verhinderd de koningsvogel af te schieten, wat wel heel erg jammer was. Hij bewaart alles over het gilde en ook het informatieve informatieblad van de federatie de Gildetrom. Hij volgt nog steeds alles van het gilde.

Sjaak Kortooms, zestig jaar lid, waarvan vijftien jaar als vendelier. Hij zat dertig jaar in het bestuur (1966 tot 1996) en was vijftien jaar standaardruiter. In 1989 en 2001 schoot Sjaak zich tot koning. Nu is hij piekenier. Ook zit hij al enkele jaren in de commissie standaardrijden van Kring Peelland. Sjaak temde hiervoor de wildste paarden. Bij het gildefeest in Mierlo ging hij via Someren-Heide en de Strabrechtseheide naar Mierlo om het paard kalm te krijgen. We hadden nog nooit zo'n rustig paard in de optocht gezien! Als er ook maar iets voor het gilde moest gebeuren dan stond Sjaak klaar.

V.l.n.r.: Martien van de Ven,
Piet Jacobs, Sjaak Kortooms, Gerard
Hurkmans en Johan Loomans.

Piet Jacobs, zestig jaar lid. Piet heeft veel gedaan voor de kapel en het schietterrein. We hebben al een paar maal de koningsboom in zijn loods mogen schilderen. In 1957 werd hij koning, wat hij bij zijn vijftigjarig huwelijksfeest graag had herhaald, maar toen lukte dat jammer genoeg niet, maar dit jaar krijgt hij een herkansing om het alsnog te worden.

Van 1968 tot 1971 was hij bestuurslid. Hij heeft gildefeesten mee georganiseerd waarbij veel werk verzet moest worden. Hij leverde hiervoor meestal de materialen. Nu is hij piekenier en zilverdrager.

Gerard Hurkmans, vijftig jaar lid. Hij zorgde altijd voor het vervoer van het gilde door de busjes van de firma Hurkmans klaar te zetten en te rijden. Op die busjes stond de naam Hurkmans en zonen. (misschien dat we daardoor altijd te horen kregen als we ergens met het gilde waren, oh ben de gij van de schut van Hurkmans) Hij heeft jarenlang het gras op het schietterrein gemaaid (jawel, met het grasmaaien van Hurkmans en zonen!) en het terrein opgeschoond. In 1981 en 1991 schoot hij koning. Hij is nu piekenier en zilverdrager.

Martien van de Ven, vijftig jaar lid. Hij begon als tamboer en heeft vele marsen geslagen. In Antwerpen sloeg hij zelfs solo de processiemars. In 2003 en 2005 schoot hij zich tot koning. In 2007 ging het keizerschap net aan zijn neus voorbij. Sinds 2000 zit hij in het bestuur en zorgt hij samen met zijn vrouw voor de uniformen van de gildebroeders. Tegenwoordig is hij piekenier. ■

Nieuwe hoofdman in Udenhout

Op de teerdag van het gilde Sint Antonius – Sint Sebastiaan Udenhout op 17 januari 2009 vond onder toeziend oog van onze erehoofdman, burgemeester Ruud Vreeman, de officiële installatie plaats van Johan Vriens als nieuwe hoofdman. Johan is al vanaf zijn veertiende gildebroeder. Hij was een verdienstelijke vendelier en is bestuurslid vanaf 1994. Tijdens de jaarvergadering werd Johan unaniem gekozen door de leden. Op deze teerdag werd de verkiezing bekrachtigd door het overhandigen van de bijbehorende sjerp, hoofdmanschild en hoofdmanpiek. Maar er was op deze dag nog meer te doen. Standaardruiter Gerard Moonen was veertig jaar lid. Hij kreeg van hoofdman Johan Vriens een zilveren speldje aangeboden. Ton den Teuling reikte namens kring Maasland een kringonderscheiding uit voor zijn verdienste als standaardrijder, maar ook voor zijn inzet bij de standaardrijderscommissie van kring Maasland. Ook was er een zilveren speldje voor de zoon van Gerard, Harrie Moonen. Harrie was vijftientwintig jaar lid als vendelier en is sinds 2001 bestuurslid. Wat vader en zoon Moonen nog nooit is gelukt, lukte wel de vrouw van Harrie, Maartje. Zij schoot zich in 2008 tot koning. Zij bood het gilde haar koningschild aan. Het is een groot, prachtig, modern schild geworden in de vorm van het Euroteken. Zij koos voor dit ontwerp omdat zij al jaren in de financiële sector werkt. Als tekst had ze gekozen: 'Als vrouw lid zijn van een gilde, is een hele eer en echt wat ik wilde. Na 3x proberen kreeg ik als beloning de titel '1e vrouwelijke koning'. Het gilde was heel blij met deze aanwinst. Er waren dus drie Moonens die in de belangstelling stonden. Het leek wel een 'moonen'-dag. ■

Installatie van de nieuwe hoofdman.

Contactavond Sint Barbaragilde Dinther

Op zaterdag 21 maart 2009 was het weer zover, in het Dintherse gildehuis ging de jaarlijkse contactavond van start. Op deze avond wordt iedereen uitgenodigd die ook maar iets met het gilde te maken heeft. Al meteen na de opening werden vier gildebroeders in de schijnwerpers gezet, waarvan er één vijfentwintig jaar en de andere drie maar liefst vijftig jaar lid zijn. Bart Habraken is degene die vijfentwintig jaar gildebroeder is. Harrie van Lankveld, Jan van den Broek en Chris Manders zijn vijftig jaar gildebroeder. Er werden deze avond diverse acts opgevoerd door gildeleden, wel of niet gesteund door de vrouwelijke kunne. Deze acts variëren van zang, tot versjes en voordrachten. Een feit is dat de deelnemers er zelfs nog méér plezier aan beleven dan de toeschouwers. Het is ieder jaar weer een dolle boel. Dit jaar waren er vijf acts die met elkaar wedijverden om de 'Janus Evers' prijs, een prijs die de beste act onderschrijft en door een onpartijdige jury wordt beoordeeld. Dit jaar ging de prijs naar de culturele commissie, die onder leiding van Henk Habraken, de verhouding tussen Heeswijk en Dinther

in de afgelopen veertig jaren onder de loep nam. Gelukkig had het geheel een humoristische toon. Gelijk hierna ging de karaoke van start waar veelvuldig gebruik van werd gemaakt. Onverwachte talenten kwamen bloot te liggen wat aangeeft dat we nog jaren met de contactavond vooruit kunnen. Beheercommissie en evenementencommissie hebben weer een mooie klus geklaard. ■

De vier jubilarissen, boven; Chris Manders en Bart Habraken, onder; Jan van den Broek en Harrie van Lankveld.

Statiedag Sint Blasiusgilde Heusden

Op zaterdag 31 januari 2009 werd de traditionele Statiedag gehouden in Het Republiek in Heusden. Ook werd op deze dag de gebruikelijke jaarvergadering gehouden. 's Avonds kregen drie leden een oorkonde vanwege hun vijfentwintigjarig lidmaatschap. Dit waren Bas Boedeijns, Ger Sluymers en Willem de Vaan. Hierna werd Rien van der Staak in het zonnetje gezet voor zijn vijftigjarig lidmaatschap. Ook hij kreeg een oorkonde en werd daarnaast nog verblijd met een gouden onderscheiding van kring Maasland. ■

De vier jubilarissen.

Statiedag gilde Sint Hubertus Berkel

Op 24 januari 2009 vierde het gilde weer haar jaarlijkse statiedag. De dag begon met een mis, voorgedaan door gildeheer Pieter Scheepers, met als thema "jaag het goede na in trouw en dienstbaarheid". Hierna werd de eed van trouw aan het geestelijke gezag hernieuwd en een vendelgroet gebracht. De hoofdman kondigde aan dat 's middags een feestelijke vergadering zou plaatsvinden. Er waren maar liefst zeven jubilarissen te huldigen. Vijftig jaar lid was Jan Adams, hij werd benoemd tot erelid. Veertig jaar lid waren Jan van Meer, Jan Schoenmakers, Rien Vromans, Ad de Kort en hoofdman Piet Vromans. Erik Adams tenslotte was vijfentwintigjaar lid. Iedere jubilaris kreeg door zijn echtgenote de zilveren gildespeld opgespeld. Zij werden bedankt voor de vele verdiensten. Oud-burgemeester en erehoofdman Jan Meijs feliciteerde de jubilarissen. ■

Zeven jubilarissen in Berkel.

Feestelijke jaarvergadering Sint Hubertus Berkel

Op 27 februari 2009 hield het gilde Sint Hubertus uit Berkel haar jaarvergadering. De leden waren deze keer in gildekleding aanwezig in verband met het feestelijk karakter van deze vergadering. Na de opening werd het Zielboek voorgelezen en de overleden gildebroeders herdacht. Het jaarverslag van de dekschrijver evenals het verslag van de schatbewaarder werden goedgekeurd. Bij de verkiezing van de overheid werd de kapitein in de overheid aangenomen, hij kreeg een adviserende functie maar geen stemrecht. Andre Wouters neemt de functie voor twee jaar over van mevrouw Ria Adams die was afgetreden. Hans Maas is weer vier jaar de schatbewaarder en Wil van Keulen is voor twee jaar herkozen. Na de rondvraag kwam een afvaardiging van het kringbestuur binnen, zijnde rentmeester Rene Pullens, deken Johan Vriens en plaatsvervangend hoofdman Henk van Helvoirt. De volgende leden waren namelijk al weer veertig jaar lid van het gilde; hoofdman Piet Vromans, Ad de Kort, Jan van Meer en Rien Vromans. Zij werden door de plaatsvervangend hoofdman van de kring toegesproken en hen werd de zilveren kringonderscheiding opgespeld. Hoofdman Piet Vromans kreeg er eentje met vuurslag. De vergadering werd hierna gesloten en de avond werd verder voortgezet onder het genot van een hapje en een drankje. ■

De jubilarissen vlnr. Piet Vromans, Jan van Meer, Ad de Kort en Rien Vromans.

Sint Hubertusgilde Drunen heeft een nieuwe puntenkoning

Jos Klerks ontvangt de wisselbeker van hoofdman Ton den Teuling.

In maart van ieder jaar komen de schutters van het Drunense gilde weer bijeen. Na de wintermaanden te hebben doorgebracht met het oefenen van vendelen, trommen en met wat onderhoud te plegen aan het eigen terrein, komt het Sint Hubertusgilde uit de winterslaap. Op de derde zondag van maart begint de competitie. Tijdens de tweede schietronde wordt geschoten om de titel puntenkoning. Het gaat erom op deze dag de schutter te zijn met de meeste treffers. Slechts twee van de achttien schutters misten geen schot van de twaalf. Na één kampronde was Jos Klerks de beste. Hij mag zich nu puntenkoning noemen. Aan deze titel is de wisselbeker, vernoemd naar zijn vader, J. Klerks, verbonden, welke de vorm heeft van een liggend hert. Na nog wat gezellig bijeen geweest te zijn is het gilde weer huiswaarts gegaan. ■

Geloofsfeestkruis in Gemonde

Het bisdom 's-Hertogenbosch viert dit jaar haar 450-jarig bestaan. Naar aanleiding van dit geloofsfeest vond er een ererondgang van het geloofsfeestkruis plaats door verscheidene parochies binnen het bisdom. In de Gemonde parochiekerk Sint Lambertus streek dit kruis neer van 9 t/m 15 februari 2009. Tijdens een speciale gebedsdienst op maandagavond 9 februari 2009 is het kruis binnengedragen door een aantal kinderen, waaronder de gildeleden Joris en Hilde Geerts. Om deze dienst wat meer 'kleur' te geven was een kleine delegatie van beide Gemonde gilden uitgenodigd. Namens het gilde Sint Joris & Sint Catharina waren vaandrig Ad Geerts, hoofdtamboer Willy Schellekens en koning Tonnie van Oirschot present. Tijdens de dienst met samenzang sprak pastoor Piet Goedhart de kruishulde uit. Op 8 mei 2009 kreeg het kruis een ereplaats in de Sint Janskathedraal in 's-Hertogenbosch. ■

Joris Schellekens (lid werkgroep "woord en gebed") plaatst o.a. samen met pastoor Goedhart het kruis.

Zeventigste verjaardag gildeheer, pastoor Piet Goedhart

De Gemonde gilden Sint Joris & Sint Catharina en Sint Anthonius - Sint Sebastiaan waren beiden uitgenodigd op 29 maart 2009 de eucharistieviering in de Sint Lambertuskerk te Gemonde mede 'luister' bij te zetten in verband met de viering van de zeventigste verjaardag van gildeheer pastoor Piet Goedhart. Onder luid tromgeroffel en bazuïngeschal betraden een kleine vijftigtal gildeleden de versierde Sint Lambertuskerk. Aan pastoor Goedhart werd tijdens de viering door vice-voorzitter van het kerkbestuur, Ton van Houtum, namens de parochianen, een 'Angelus'-klok (voluit: "Angelus Domini", in het Nederlands: "de Engel des Heren") cadeau gedaan en hiermee werd in het kerkdorp een mooie traditie in ere hersteld. Deze Angelusklok was reeds eerder in de kerktoeren bevestigd en zal vanaf deze dag elke dag om 12.00 uur van zich doen laten horen; in de traditie van vroeger, als oproep tot gebed. Het Angelus is een katholiek gebed dat driemaal

of eenmaal daags gebeden kan worden. Aan het einde van deze viering deelde pastoor Goedhart zijn vreugde over het klokje met een bijzonder cadeautje voor alle aanwezige kerkbezoekers. Hij heeft een boekwerk genaamd "Beste Godelieve" gemaakt en bood dit boekje aan met hierin zelf geschreven eigentijdse "geloofsbrieven uit Gemonde". Iedereen werd vervolgens uitgenodigd voor een informele bijeenkomst, bij café/zaal De Schuif om pastoor Goedhart te feliciteren. De pastoor ging met de gilden in optocht naar de feestzaal, waar de voorhoede van de gildeleden bij de ingang van de feestzaal voor hem en alle overige genodigden een erehaag vormde.

Iets vóór 12.00 uur werd iedereen verzocht naar buiten te gaan om het Angelusklokje voor de eerste maal te horen luiden en hierbij werd gezamenlijk het vooraf uitgereikte "Angelus" gebeden. ■

Het bidden van het Angelus.

Het Angelusklokje.

Gildebroeder Gemonde wint in Reusel

In Kring Kempenland (district West) organiseerde het Sint Jorisgilde, Reusel op zondag 1 maart 2009 de jaarlijks terugkerende schietwedstrijd om de "Zilverenkruisboog". Van het gilde Sint Joris & Sint Catharina uit Gemonde waren Wilfred en Johnny van der Leest aanwezig; in totaal hebben 112 schutters aan deze kruisboogwedstrijd op wip deelgenomen. Er werd geschoten op een viertal schietbomen. De wippen hadden een doorsnee van 8, 7 en 6 cm. Het was vrij ideaal schietweer; er stond bijna geen zuchtje wind en de temperatuur was, ondanks de tijd van het jaar, behaaglijk. Toch waren er slechts veertien schutters welke twintig punten (volle bak) schoten, waaronder de gebroeders uit Gemonde. Bij het afkampen werd gebruik gemaakt van een vijfde schietboom met hierop een "hoedje" van ± 4,5 cm. Een zestal schutters wist via schoudergeschoten (op de eerste boom na) met goed gevolg deze vijfde schietboom te bereiken en dit "hoedje" te raken. Uiteindelijk na een spannende tweekamp tussen Wilfred en Cor Schellekens van het gilde Broederschap van Onze Lieve Vrouwe uit Oirschot, wist Wilfred voor de tweede maal de "Zilverenkruisboog" voor zich te winnen. Johnny eindigde op een keurige vijfde plaats. ■

Winnaar Wilfred van der Leest, links.

Activiteiten Onze Lieve Vrouwe Schuts

Op 25 april 2009 werd het nieuwe clubgebouw van de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout geopend. Om twee uur 's middags werd in optocht met diverse gilden uit de gemeente Heusden vanuit café "In den Gekroonden Hoet" vertrokken naar het nieuwe schietterrein aan de Dekkerseweg, waar de officiële opening en inzegening van het clubgebouw volgde. De dag erop was er een, wederom door de Onze Lieve Vrouwe Schuts georganiseerde, kermismatinee in café In den Gekroonden Hoet aan de Heusdenseweg te Elshout. De middag werd muzikaal verzorgd door de band Dubio.

Dinsdag 28 april 2009 was het weer tijd voor het jaarlijkse koningschieten. Bij de inzending van dit artikel was nog niet bekend wie de nieuwe koning is. Op zondag 3 mei 2009 vond de officiële kroning van de nieuwe koning plaats tijdens een heilige mis in de kerk Sint Jan Evangelist te Elshout. Na de kroning werd het jaarlijkse burgerkoning-schieten gehouden. ■

Zilveren Legpenning voor Wim Knevel

Het Oisterwijkse Sint-Sebastiaangilde vierde op 17 januari 2009 de statiedag. Tijdens de jaarvergadering werden vier jubilarissen gehuldigd. Koning Peter van Loon omdat hij vijftig jaar lid is van het gilde. Peter Swinkels en oud-koning Jo Scholtze vanwege hun veertigjarig lidmaatschap. Zij ontvingen een zilveren schild. Uniek was het jubileum van Wim Knevel. De oud-hoofdman was het middelpunt omdat hij zestig jaar bij het gilde is betrokken.

Vrijdagavond werd de feestelijke dag door verschillende leden van het gilde geproclameerd in het dorp. Zaterdagochtend was in de Joanneskerk de gildeviering met aansluitend de koffietafel in 't Molentje. Namens het gemeentebestuur waren waarnemend burgemeester Hans Janssen en wethouder Joop van Hezik aanwezig. Voor Wim Knevel (78) had de burgemeester een verrassing. Vanwege de

Jubilaris Wim Knevel.

langjarige en veelzijdige inzet van Wim Knevel voor het gilde werd hij onderscheiden met de Zilveren Legpenning van de gemeente Oisterwijk, met bijbehorende draagspeld en een oorkonde. Knevel is vanaf 1948 jarenlang vendelzwaier geweest, heeft tientallen prijzen behaald en heeft het vendelspel overgebracht aan jongeren. Na een periode van achttien jaar waarin hij secretaris was is

hij, na het overlijden van de toenmalige voorzitter, in 1984 gekozen tot hoofdman. Die functie heeft Wim Knevel uitgeoefend tot 2001, waarna hij werd benoemd tot ouderling in het bestuur. De diamanten jubilaris wordt binnen het eigen gilde en vele gilden in de omgeving enorm gewaardeerd. Hij is een oprechte verdediger van de eeuwenoude wielertadities. Op tijd serieus, op tijd een lach. Voor zijn echtgenote Gerdie had de burgemeester een fraai boeket bij zich. Hoofdman Jan Massuger speldde namens het gilde een beeltenis op van Sint-Sebastiaan, speciaal ontworpen en in een zilververgulde samenstelling gemaakt. In een reactie zei het echtpaar dat zij deze blijk van hulde en dank niet hadden verwacht. "Natuurlijk wel een onderscheiding van het gilde, maar de vorm waarin vinden wij erg mooi. De Legpenning van de gemeente was echt een totale verrassing. Dank aan diegenen die het initiatief hiervoor hebben genomen." De jaarlijkse feestdag van Sint-Sebastiaan werd afgesloten met een ontspannende avond bij de Oisterwijkse Petanque club. ■

Erpse gilde verwelkomt vrouwen

Ook het Erpse Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde heeft de stap gezet en verwelkomt vrouwen binnen hun gelederen. Op de dag van het koningschieten werden 's morgens drie dames en twee heren geïnstalleerd en 's middags werd tijdens een schietwedstrijd uitgemaakt wie de titel Kermisvogel 2008 mocht dragen. De winnaar was vendelier Gert-Jan van Dinter. Het was tijdens de algemene najaarsvergadering van 2008 dat er een historisch voorstel ter stemming werd gebracht. De gildebroeders mochten in een geheime stemming uitmaken of vrouwen toegelaten zouden worden tot het Erpse gilde met dezelfde rechten en plichten als zichzelf. Eenzelfde voorstel kwam een aantal jaren geleden ook al ter stemming maar toen werd het voorstel niet aangenomen. Zoals de tijden veranderen zo veranderen ook de gildebroeders. Een overgrote meerderheid stemde met het voorstel in;

Het Erpse gilde.

vanaf die dag waren vrouwen welkom bij het Erpse gilde. En zo kwam het dat op een zonnige julidag tijdens de sfeervolle gildemis de dames Goen Vorstenbosch, Antoinette Vorstenbosch en Sjan van Hirtum geschiedenis schreven door als allereerste dames de eed van trouw af te leggen. Een unicum in de 514-jarige geschiedenis van het Erpse gilde. Naast de drie dames legden overigens ook de heren Francois van Hirtum en Frans van Hirtum diezelfde eed van trouw af wat het totaal aan nieuwe gildebroeders en gildezusters op vijf bracht. In de maanden daarna meldden zich nog eens twee meisjes als jeugdgildezuster. In de toekomst zullen Janneke van Dinter en Rianne Vorstenbosch zich zeker laten zien en horen. Janneke als vendelier en Rianne als bazuinblazer. Tijdens de afgelopen maanden hebben de dames en de heren van het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde gemerkt dat zij samen een sterker gilde vormen. Gezamenlijk maken zij zich op voor een mooi(ere) toekomst. ■

Veghelse burgemeester ingevendeld

In het afgelopen jaar nam de heer A. Frankfort afscheid als burgemeester van de gemeente Veghel. Het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp en het Sint Barbaragilde uit Veghel vendelden hem gezamenlijk uit. Cadeaus werden overhandigd en in zijn speech bedankte de scheidende burgemeester beide gildes voor de hartverwarmende gastvrijheid die hij altijd had mogen ondervinden. Toen vervolgens bekend werd dat er een nieuwe burgemeester voor de gemeente zou worden benoemd waren de beide gilden het vlug eens; de nieuwe burgemeester zou ook gezamenlijk worden ingevendeld. En

De nieuwe burgemeester wordt ingevendeld.

zo gebeurde het dat beide gildes op donderdagavond 19 maart 2009 aantraden voor de zojuist benoemde burgermoeder. Mevrouw I. Adema werd toegesproken door de beide hoofdlieden van de gildes waarna zij werd overvendeld door het Sint Barbaragilde en daarna door het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp. Vervolgens brachten beide gildes haar een gezamenlijke vendelhulde. Tijdens de receptie toonde de nieuwbakken burgemeester haar warme belangstelling voor het gildewezen, waarna gelijk een afspraak werd gemaakt om elkaar beter te leren kennen. Wordt dus ongetwijfeld vervolgd... ■

Deken Jeroen Klauwer vijftwintig jaar bij Sint Matthiasgilde Oploo

De algemene jaarvergadering van het Sint Matthiasgilde te Oploo kreeg dit jaar een extra feestelijke tint. Voor deken Jeroen Klauwer was het vijftwintig jaar geleden dat hij na een positieve ballotage werd toegelaten als lid van het gilde, en daar werd natuurlijk bij stilgestaan. Nietsvermoedend begon Jeroen de vergadering voor te zitten, tot hij net voor het einde van de vergadering werd onderbroken door beschermheer van het gilde Jos Verbeeten. Hoewel bij Jeroen wel al het vermoeden bestond van een vijftwintigjarig jubileum, kwam de onderbreking toch als een verrassing. In een korte toespraak van beschermheer Verbeeten werden de activiteiten van Jeroen in de afgelopen vijftwintig jaar uiteengezet. In 1984 trad Jeroen toe tot het gilde waar hij direct de functie van nar op zich nam. Dit deed hij tot 2005, toen hij tot deken gekozen werd. Slechts één jaar werd zijn functie als nar onderbroken, doordat hij in 1988 voor een jaar koning was van het gilde met koningin Gertie van den Broek. Verder zette Jeroen zich al die jaren vooral in voor het geweeschieten en voor de vereniging als geheel door een belangrijke rol te spelen in de renovatie van het gildehuis en het omliggende complex. Voor zijn jaren van dienst kreeg Jeroen een zilveren speld opgespeld door de beschermheer. Zijn vrouw Gertie werd een bos bloemen aangeboden, en onder een applaus van de gildeleden werd Jeroen gefeliciteerd met zijn jubileum. ■

Jeroen Klauwer krijgt zilveren speld opgespeld door beschermheer Jos Verbeeten.

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Frans Verhoeven ontvangt kringonderscheiding

De derde paasdag is traditioneel de dag dat bij het Sint Willibrordusgilde het nieuwe schietseizoen wordt geopend. Deze dag had een extra feestelijk tintje, namelijk gildebroeder Frans Verhoeven viel de eer te beurt een kringonderscheiding te ontvangen. Frans begon bij het gilde in 1968 als vendelier. Al vrij snel na zijn aanmelding, januari 1969, nam hij de taak op zich de spaarkas te beheren. Een taak die hij, na veertig jaar, nog steeds uitvoert. Sinds januari 1977 is hij vaandrig, een taak die hij na tweeëndertig jaar wenste over te dragen. (zie artikel vaandloeverdracht) Naast al deze taken is Frans tijdens het koningschieten altijd op doel te vinden bij de schietcommissie, om toe te zien dat alles volgens de reglementen verloopt. Frans had als deken-vaandrig nog eens eenentwintig jaar zitting in de overheid. Al met al reden genoeg om een kringonderscheiding aan te vragen. ■

Een kringonderscheiding voor Frans Verhoeven.

Hennie Hoppenbrouwers ontvangt de felicitatie.

Speld van verdienste voor Hennie Hoppenbrouwers

Het kwam de overheid van het Sint Willibrordusgilde, Alphen ter ore dat kringvoorzitter Hennie Hoppenbrouwers al meer dan veertig jaar de Staatsiedag bezoekt. Op een enkele keer na bezocht hij de Staatsiedag jaarlijks. Het exacte aantal keren is niet meer te bepalen, maar dat het al ongeveer veertig jaar is, staat vast. Buiten de leden van het Sint Willibrordusgilde, kennen wij niemand die zo trouw het gilde bezoekt. Niet alleen is Hennie aanwezig op de Staatsiedag, ook bij belangrijke gebeurtenissen is hij vaak van de aanwezige. Het Sint Willibrordusgilde heeft dan ook gemeend hem de speld van verdienste te moeten uitreiken. Deze werd op 14 april 2009 bij hem opgespeld tijdens de traditionele opening van het schietseizoen. ■

Vaandloeverdracht in Alphen

Frans Verhoeven werd op 26 januari 1977 deken-vaandrig van het Sint Willibrordusgilde, Alphen. In deze beginperiode nam een deken-vaandrig automatisch zitting in de overheid. Maar sinds 23 januari 1998 kwam hier een eind aan. De statuten werden aangepast aan de tijd en daarmee kwamen alle automatische bestuursfuncties te vervallen. Zo ook die van deken-vaandrig. Hierna werd Frans vaandrig tot 14 april 2009. Na tweeëndertig jaar, gaf Frans aan dat het tijd werd voor een nieuwe vaandrig. Daar Harrie Oomen al vaker deze taak had waargenomen, lag het voor de hand hem voor deze functie te vragen. Harrie zegde toe en zo was de overdracht een feit. Op 14 april 2009 werd het gildevaandel officieel overgedragen aan Harrie Oomen. ■

Het gildevaandel wordt overgedragen aan Harrie Oomen.

Gilden spelen een eeuwenoude gemeenschapsrol. Dit onder het devies van trouw aan Kerk en Land. Haar schuttende rol en die van begrafenisondernemer zijn gekend. Minder bekend is dat zij in tijden van tegenspoed, plundering en brandstichting zich opwerpt als bankierster van de gemeenschapkas. Daarnaast als eigenaresse van onroerende goederen; vooral in tijden van onderdrukking van de godsdienstvrijheid ter huisvesting van de bedienaren van de katholieke kerkgemeenschap. Ten tijde van opgelegd reformatorisch gezag en kerkelijke leer tégen de samenspannende Kerk en Land in. Althans zo leert een duik in de schaarse archivalia waarin gilde Sint Brigida uit Netersel vernoemd zijn.

Gilde St. Brigida Netersel en haar strijd tegen Kerk en Land

In het register van de schepenbank Bladel laten schepenen Jan van Hoof en Laurijs Peeters op 11 oktober 1726 registreren dat het Corpus (dorpsbestuur) van Netersel een schuld heeft lopen bij het gilde. De voorafgaande decennia is de Kempen bij herhaling bezocht door uiteenlopende plunderende en brandschattende troepen. Het ene na het andere dorp wordt onvermogen te voldoen aan afdrachten aan de hogere overheden. Menig dorpsbestuur gaat leningen aan bij haar burgers. Ongetwijfeld moet ook de rol van bank van lening door het gilde van Netersel in dat historisch kader worden gezien.

Onroerende goederen komen in handen van het gilde in 1745. Hendrik Hulselmans, gehuwd met Elisabeth de Cordt, en Dirck Peeter Dircx, gehuwd met Helena de Cordt, verkopen in genoemd jaar aan het gilde van "Sinte Brigita tot Netersel" een akker van ongeveer anderhalve lopens grootte gelegen in de Aalsten. In hetzelfde jaar dragen Laurijs Peeters, Anneken van Hooff, Jan Faas en Jan Adriaen de Cordt, voor het bedrag van 105 gulden, aan de Dekens en ouderlingen van het gilde Sint-Brigida over een "seker huys, hoff en driesken, groot omtrent een loop, gelegen alhier ten geheugte de Thielestraet".

Het grondbezit van het gilde kan in de tijd gevolgd worden in archieven. De zogeheten lijst van gemene middelen maakt in de jaren 1788-1802 melding van "den Gildenacker" die 2 lopens groot is. Afgaand op de legger van de in 1794 opgemeten landerijen en bijbehorend boomboek gaat het hier om een perceel bezaaid akkerland, Schomken, gelegen in de Aelsten. Bij de eerste kadastrale opname in de jaren dertig van de 19de eeuw staan twee percelen bouwland

geregistreerd op naam van het gilde; het ene meet 3270 m², het andere 1890 m². Gedurende de 19de en begin 20ste eeuw betaalt het gilde grondbelasting over beide akkers.

In de jaren zeventig van de vorige eeuw worden de gronden ingebracht in de ruilverkaveling Zaligheden-West en bij notariële akte verkocht. Het gilde is grondbezitter af.

Wat gebeurt er met het woningbezit? De huizenleggers bieden inzicht. Over de jaren 1746, 1751 en 1756 weten zij te melden dat er op het adres Tielenstraat 3B een woonhuis staat dat in het bezit is van de "Deekens en Ouderlingen der gilde St. Bregitta" en bewoond wordt door Johannes Covels pastoor te Netersel. In 1771 wordt als bewoner geregistreerd rooms priester Johannes Lemans; in 1786 en 1792 pastoor Kox. Nog in 1801 woont de roomse pastoor in het huis dat in bezit is van het gilde.

In 1741 wordt van deze woning nog geregistreerd dat het een huis zou zijn bewoond door én in eigendom van rooms priester Godefridus van Mol. De opnemers van het register verbazen zich er over dat dit hen eerder is ontgaan. Na begin 19de eeuw is het gilde niet langer eigenaar. Het lijkt er alleszins op dat het gilde, in haar rol van eigenaresse van onroerende goederen, behulpzaam is geweest bedienaren van de roomse gemeenschap, in Netersel dé Kerk, in verdrukking onderdak te bieden en zoveel mogelijk te vrijwaren van erfelijke overdrachtsproblemen en belastingen van de zijde van het Land. Sint Brigida als bankierster en eigenaresse van onroerende goederen maar vóóral hoedster van de herder en beschermheilige van burgerlijke ongehoorzaamheid. ■

Het Sint Antoniusfeest op 18 januari 2009 stond voor de parochie in Sint Anthonis in het teken van het afscheid van pastoor/gildeheer Frans van Spreeuwel. De pastoor benadrukte in zijn afscheidspraak dat hij steeds “mens onder de mensen” heeft willen zijn, pastor voor iedereen zonder uitzondering. Het door hem gekozen thema van deze afscheidsviering luidde dan ook: “om mens voor een mens te zijn zo is God in ons midden”.

Gildeheer Frans van Spreeuwel erelid

EMOTIES

In de voorbeden werd zijn functioneren als volgt verwoord: “Met grote dankbaarheid kijken wij terug over een periode van acht jaren, waarin de parochie een pastor had die bezielend, inspirerend, betrokken en warm menselijk was. Tegen zijn wil is aan zijn missie in St. Tunnis een einde gekomen. Als afscheidscadeau kreeg de pastor een cheque overhandigd van € 8.500,00. Een teken van grote dankbaarheid voor en betrokkenheid met de pastor die noodgedwongen afscheid moet nemen van parochianen die hem zo lief zijn. Het was helemaal begrijpelijk dat de pastor zijn emoties niet kon onderdrukken. De parochianen zien hem zeer node vertrekken.

De pastoor eindigde zijn preek met de woorden: “ik houd van jullie allemaal”.

DUWER

Tijdens de jaarvergadering nam het gilde afscheid van de pastoor/gildeheer. Pastoor Van Spreeuwel was bij de voorbereiding betrokken om het slapende gilde, eind 2006, wakker te maken. Het was zijn idee om tijdens het Antoniusfeest in januari 2007, de officiële presentatie en de eedaflegging van de eerste leden in de parochiekerk van St. Anthonis te laten plaats vinden. Zoveel als mogelijk was hij bij de activiteiten van het gilde aanwezig. Hij zegende alle gildenattributen en op het Antoniusfeest 2008 heeft hij het nieuwe vaandel ingezegend. Hoofdman Jos Verbeeten vertelde dat hij bij de oprichting een geweldige steun heeft gehad van de

pastoor. “Jij was een duwer van de wedstrijd. We vinden het allemaal erg jammer dat je terug moet treden. We hebben genoten van jouw charme, humor en woorden”.

ERELID

Ook de gildebroeders en –zusters lieten zich niet onbetuigd, de hoofdman overhandigde de gildeheer daarom een enveloppe met € 275,00. Op het voorstel van de overheid om Frans van Spreeuwel tot erelid te benoemen reageerde de aanwezigen met een langdurig applaus. De hoofdman overhandigde erelid Frans van Spreeuwel de oorkonde en hing hem de hierbij behorende sjerp om. Ook ontving hij een prachtig album waarin opgenomen foto's van de gebeurtenissen van het gilde waarbij hij aanwezig was en een

- 1 Hoofdman Jos Verbeeten overhandigt de bijbehorende sjerp
2. Aanbieding sjerp erelidmaatschap door hoofdman Jos Verbeeten
3. Het erelid met plezier bezig met zijn dankwoord
4. Pastor Van Spreeuwel met oorkonde erelidmaatschap
5. De gildebroeders genoten, zoals altijd, van zijn woorden

luchtfoto van het hart van St. Tunnis: Brink, kerk en pastorie met omgeving. Een luchtfoto, gemaakt en geschonken door een neef van voormalig deken Kerssemakers. Frans van Spreeuwel was aangenaam verrast met het erelidmaatschap en de cadeaus. Zijn dankwoord was serieus én... met humor! ■

Wie de jeugd heeft, heeft de Toekomst?

Op vrijdag 27 april 2009 kreeg het gilde Sint Crispinus & Sint Crispinianus van Besoijen bezoek van groep 8 van basisschool Besoijen. Twee jongens, waarvan één aspirant-lid, hielden hun jaarlijkse spreekbeurt op het schietterrein van het gilde, wat voor het begrip van de leerlingen en dat van de meester zeer uniek was. De jongens gaven samen algemene informatie over het gilde, waarna de groep van eenendertig kinderen in tweeën werd verdeeld. Groep 1 ging schieten met de luchtbuks op de nieuwe binnenschietbaan, die na anderhalf jaar hard werken bijna klaar is. Groep 2 ging naar buiten om te kijken wat het gilde nog meer in petto had. Zo werd er een vendeldemonstratie gegeven, met de nodige uitleg, waarbij ook de tamboers niet ontbraken. Ook hadden de scholieren uitleg gekregen over het schieten op de wip. De jeugd en de meester waren erg enthousiast wat tot gevolg had, dat de meester vroeg of hij volgend jaar weer met groep 8 mocht komen, wat wij als gilde natuurlijk toejuichte zoals de tekst boven dit artikel al aangeeft. ■

De schooljeugd krijgt uitleg over het vendelen.

Gilde Sint Bavo Raamsdonk opent gildeseizoen

Het gildeseizoen 2009 stond weer voor de deur en traditiegewijs wordt dit gedaan met een seizoensopening, dit jaar op vrijdag 27 maart 2009. De gildeleden kwamen bij elkaar in het Gildehof om van daaruit met auto's naar de plaats te gaan met de oudste stadsrechten, namelijk Geertruidenberg. Daar verzamelden de gildebroeders bij het voormalige stadhuis op de markt, om met twee groepen onder leiding van een gids een stadswandeling te maken. Hier kon de jeugd de historie van Geertruidenberg ontdekken. Het was een leerzame en interessante rondwandeling, waarin naar voren kwam dat Geertruidenberg over veel meer cultureel erfgoed beschikt dan alleen de markt, kerk en de elektriciteitscentrale. De stadswandeling eindigde in het donker, waardoor Geertruidenberg er nog pittoresker uitzag. Na terugkeer op het Gildehof stond de koffie en cake klaar, waarna een warm en koud buffet werd geserveerd door onze gewaardeerde gildebroeder Leo Sneijers. Onder het genot van al dit lekkers en een gebroederlijk samenzijn was de avond zo weer ten einde. ■

3D verschiëting in het Raamsdonkse Bos

Zondag 29 maart 2009 hebben de jeugdleden van het gilde Sint Bavo, Raamsdonk samen met de jeugdleden van Sint Sebastiaan, Oosterhout voor de tweede keer een 3D wedstrijd gehouden in 'Het Broekse Bos' in Raamsdonk. De middag begon voor de twintig schutters al vroeg. Nadat zij in groepen ingedeeld waren, kon de wedstrijd beginnen. Onder begeleiding van een volwassen gildebroeder gingen de jeugdige schutters het bos in zonder te weten wat hun daar te wachten stond. Door de organisatie, bestaande uit Dirk-Ellie Wijkhuijzen, Erik von Rotz en Silvia Celi, waren in het bos verschillende doelen opgesteld, waarop vanaf een aangegeven punt geschoten werd. Hierbij moesten de schutters af en toe hun fantasie gebruiken hoe een bepaald doel te kunnen beschieten. De plok, een paaltje waar een voet tegen moet staan op het moment van schieten, stond hier en daar net achter een boom, zodat dus eigenlijk in een boogje om een boom geschoten moest worden. De schutters die schietles krijgen van Dirk Wijkhuijzen, waren hierop al voorbereid en konden hier allemaal mee uit de voeten. Er waren prachtige doelen opgesteld waaronder een korhoen, een spin, uiltjes in een boom en nog andere dieren die je in een bos normaal tegen kunt komen. In totaal waren er twaalf doelen. Zoals het ook in een officiële 3D wedstrijd gaat was ook hier een echte huntertrail uitgezet, waar een schutter binnen een bepaalde tijd drie doelen moet raken vanaf drie verschillende punten. De schutters mogen tijdens een huntertrail per doel maar één pijl lossen. Ook waren er doelen waar je een jachtinstinct voor nodig hebt, bijvoorbeeld drie eenden. Je mag maar één pijl schieten. Welke eend schiet je? Bij de verkeerde eend gaan er twintig punten af. De goede eend levert twintig punten op. Bij het ophalen van de pijlen zag je pas op welke eend je had moeten schieten. Er waren twee mannetjes eenden en één vrouwtjes eend. Schiet je het vrouwtje dood, dan kan er geen nageslacht meer komen, en dat is dus de verkeerde eend! Bij de 'gewone' doelen mochten de schutters drie pijlen schieten. Als je echter bij de eerste pijl al raak schiet moet je stoppen. Je mag per doel maar van één pijl punten scoren. De punten die je kunt scoren hebben dus te maken met de hoeveelste pijl je het doel hebt geraakt en ook nog waar je het doel hebt geraakt. De kil, dodelijke plek van het dier, de hartstreek, levert uiteraard meer punten op dan een staart of een poot. Al met al was het voor de schutters een leuke ervaring die zeker voor herhaling vatbaar is. De schutters moeten op een geheel andere manier schieten als normaal op een blazoen op een vaste afstand waar ze door hun vizier het doel raken. Nu moesten ze op instinct zonder vizier hun doel zien te raken. ■

De uitslag was als volgt:

1. Aegir van de Loo	166 punten
2. Michiel de Been	162 punten
3. Dirk Pullens	156 punten

Fotografie: Ton van Elsdingen, Moergestel

Na ruim vijftientig jaar het burgemeestersambt te hebben uitgeoefend - waarvan achttien jaar met veel toewijding in Oisterwijk - heeft drs. Yvo Kortmann met ingang van 1 januari 2009 afscheid genomen van Oisterwijk, de 'Parel in 't Groen'.

Oisterwijkse gilden namen afscheid van burgemeester Yvo Kortmann

Groepsfoto voorafgaand aan het vertrek naar de kerk

De heer en mevrouw Kortmann,

VIJF SCHUTTERSGILDEN

Het gemeentebestuur van Oisterwijk bood de (oud-)burgemeester en zijn echtgenote ter gelegenheid van dit afscheid een speciale bijeenkomst aan met de vijf schuttersgilden binnen de gemeente Oisterwijk. De bijeenkomst vond plaats op zondagmorgen 18 januari 2009. De vijf gilden en de gasten verzamelden zich in het Sociaal cultureel centrum Den Boogaard in Moergestel. Vanuit Den Boogaard vertrokken de vijf gilden - met in hun midden de familie Kortmann - naar de kerk van Sint Jans Onthoofding voor een eucharistieviering. De gilden luisterden de mis op met de eigen gilderituelen. Na afloop van de eredienst brachten de gilden een vendelhulde aan het burgemeestersechtpaar.

Aansluitend was er een feestelijk samenzijn in Den Boogaard. Namens de gilden Sint-Joris, Sint-Catharina en Sint-Sebastiaan & Sint-Barbara uit Moergestel, het gilde Sint-Joris & Sint-Sebastiaan uit Heukelom en het Oisterwijkse Sint-Sebastiaangilde werd de heer Kortmann toegesproken door Jack Goudsmits.

HEER VAN DE MOERGESTELSE GILDEN

Bij zijn benoeming tot burgemeester van Oisterwijk in 1990, heeft Yvo Kortmann de functie aanvaard van ere-hoofdman van het plaatselijke Sint-Sebastiaangilde. Na de gemeentelijke herindeling in 1997 is de functie bij het Oisterwijkse gilde herbevestigd en is hij ook benoemd tot ere-hoofdman

van het gilde in Heukelom. De drie gilden uit Moergestel hebben de heer Kortmann toen begiftigd met de titel 'Heer van de Moergestelse gilden'. De scheidende burgemeester en zijn vrouw Carla waren graag bij de gilden. Tijdens het Landjuweel in september 2008 hebben zij veel dagen doorgebracht tussen de gildebroeders en gildezusters in de gemeente. Enige andere hoogtepunten met de gilden beleefden zij tijdens het bezoek van koningin Beatrix aan Oisterwijk op 26 mei 1999 en in september 2003 bij het terugtreden van Frank Houben als commissaris van de koningin in Noord-Brabant. Als een 'rode draad' tijdens de ambtsperiode bezocht het burgemeestersechtpaar de jaarlijkse teerdagen bij de gilden en de

(vervolg van De Gildetrom jaargang 56 (2009) afl. 1 p. 25 en 31)

TILBURG

St.-Jorisgilde

Interactie tussen burgemeester Kortmann en Jack Goudsmits namens de vijf gilden

29 augustus 1907: Het gilde hield de jaarlijkse schietwedstrijd bij Teurlings Molentje; dit jaar koningschieten. De burgemeester (in rijtuig gezeten) sloot de stoet. Hij werd door de heer Voskens verwelkomd. De burgemeester loste het openingsschot. De heer C. Koolen werd koning.

16 september 1909: Op de schietwedstrijd van de St.-Jorisgilde Hilvarenbeek haalden leden van het St.-Jorisgilde Tilburg de volgende prijzen: 4e J. Vermelis, 5e P. Volders, 6e A.J. v. Amelsfoort, 8e C. Coolen, 11e A. Coolen, 14e M. de Brouwer, 15e A. Heeren, 19e C. van Hout, 22e I. Otten.

St.-Sebastiaangilde

14 juli 1906: Het St.-Sebastiaan-gewerengilde (gevestigd bij Bastiaans aan de Bredase weg) zal in augustus een prijsverschiëting houden.

TONGELRE

St.-Catharinagilde

28 juni 1890: Het gilde wordt genoemd in het verslag van het feest b.g.v. het 450-jarig bestaan van het Sint-Martinusgilde Tongelre.

28 juli 1894: De kermis wordt niet gevierd door de gilde; een teken van verval.

28 augustus 1897: Op 26 augustus komt de Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant om half vier aan en samen met andere verenigingen trekken de gilden met hem naar het raadhuis.

30 september 1899: De kermis is dit jaar nog stiller dan het vorig jaar. "De gilden van St. Martinus en St. Catharina trokken niet eens op en zelfs de oude traditionele trom scheen zich te schamen."

16 oktober 1903: Met kermis werd er op woensdagmiddag vogel geschoten.

1 oktober 1904: De gilde hield deze kermisweek een prijsverschiëting "waarbij het vroolijk en vreedzaam toeging."

22 juni 1909: Op het gildenfeest te Oirschot werd de tweede prijs in het vaandelzwaaien behaald.

30 juli 1910: "De jeugdige vaandrig van het Catharinagilde, Piet Martens, [behaalde] op het groot concours te Helmond den 1sten prijs, een prachtige milieu de table, [] met vaandel zwaaien, terwijl hij in concurrentie kwam tegen de voornaamste kunstenaars van dit vak in het geheele land."

22 juni 1911: Piet Martens won in Aarle-Rixtel de eerste prijs in het vaandelzwaaien, welke beschikbaar was gesteld door H.M. Koningin Moeder.

30 september 1911: Maandag 25 september wist Jan Smulders "den vogel neer te doen tuimelen en deze werd tot koning uitgeroepen."

(vervolg op pagina 68)

geflankeerd door de gildekoningen van de vijf gilden.

verschiëtingen om de titel van gildekoning.

ERELID

Als dank en herinnering ontving de heer Kortmann een zilveren kleinood in de vorm van het wapenschild van de gemeente Oisterwijk. Daarop, de beeltenissen van de drie patroonheiligen van de vijf gilden. Een uniek stukje zilver ontworpen en gemaakt door de Moergestelse zilverkunstenaar Kees Ketelaars. Vanwege de gegeven inzet, de getoonde betrokkenheid, dienstbaarheid en broederschap, is de oud-burgemeester door de gilden Sint-Sebastiaan uit Oisterwijk en Sint-Joris & Sint-Sebastiaan uit Heukelom benoemd tot ere-lid. Dit werd bevestigd door het aanbieden en omhangen van een sjerp. ■

De Ridderorde van de Heilige Sebastiaan in Europa

Steeds weer komen er vragen over wat de orde van Sint Sebastiaan in Europa inhoudt. Hieronder volgt een uiteenzetting.

Grootmeester:	Karl von Habsburg
Prior:	Charles-Louis Prins de Merode
Subprior:	Bernd Hellwig
	Beethovenstrasse 29
	D – 59964 Medebach
	Jos Verbeeten
	Pastoor Willemspad 3
	NL – 5845 GA Sint Anthonis
Kanselier:	Peter-Olaf Hoffman
	Jahnstrasse 6
	D – 41541 Dormagen
Thesaurier:	Drs. Louis Litjens
	Van Hillenstraat 10
	NL – 5988 BH Helden

DATA EN FEITEN

In 1985 werd de orde opgericht in Eupen bij gelegenheid van het Europees Schutterstreffen. Oprichter van deze Orde was de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. Als grootmeester

Karl von Habsburg

kon zkkh aartshertog Otto von Habsburg, destijds lid van het Europees parlement, aangetrokken worden. De Orde werd volgens het reglement van de orde verbonden aan het huis Von Habsburg dat in ieder geval de grootmeester levert. Zo werd als opvolger van dr. Otto von Habsburg op 31 augustus 2008 in de keizersdom te Aken zijn zoon Karl von Habsburg als nieuwe grootmeester van de orde ingehuldigd.

Personen, die zich voor de christelijke ontwikkeling en om het voortbestaan van een Christelijk Europa verdienstelijk hebben gemaakt en zich daarvoor daadwerkelijk inzetten, worden met de daarbij behorende versierselen in de orde opgenomen.

De Orde en de EGS hebben ondertussen al veel personen uit heel Europa voor zich kunnen winnen. Vertegenwoordigers van de kerk, staatslieden, politici maar ook veel mensen die gewoonweg in dit Europa geloven en de christelijke waarden in het oude Europa behouden willen, zijn lid van de orde geworden.

Opname in de orde geschiedt door investituren. Momenteel heeft de orde meer dan driehonderd leden.

De orde is een vereniging, die zich als doel heeft gesteld zich onder het motto: Pro Deo Pro Europae Christiani Unitate Pro Vita (Voor God,

voor een verenigd Christelijk europa voor het leven) actief in te zetten voor het vreedzaam ontwikkelen van een verenigd christelijk Europa. De aansluiting bij de katholieke kerk is voor de orde van het grootste belang. Maar de Orde komt, trouw aan haar beginselen voor een confessies overstijgend christelijk Europa in actie en heeft de structuur voor een passende onderverdeling in commanderijen gemaakt, zodat ook de organisatie bij een groeiend ledenbestand gewaarborgd is.

ORGANISATIE VAN DE ORDE

De orde wordt geleid door het kapittel. De grootmeester bekleedt het voorzitterschap. De organisatie van de orde is ondergebracht in de kanselarij van de orde onder leiding van de kanselier. Voor de regionale organisatie van de orde wordt gebruik gemaakt van de regionale indeling van de EGS die Europa indeelt in vijf regio's. volgens dezelfde indeling heeft de orde commanderijen ingericht. De commandeurs van de orde hebben als leider van de betreffende commanderij zitting en stemrecht in het kapittel van de orde.

Commanderij 1:	Duitsland, ten noorden van de Main.
Commanderij 2:	Duitsland ten zuiden van de Main met Oostenrijk, Zwitserland en Italië.
Commanderij 3:	Scandinavië, Groot- Brittannië, Nederland.
Commanderij 4:	België, Frankrijk, Portugal, Spanje en Griekenland.
Commanderij 5:	Oost-Europa met tegenwoordig de nadruk op Polen Kroatië en Tsjechië.

INHOUDELIJKE INRICHTING VAN DE ORDE

PRO DEO PRO EUROPÆ CHRISTIANI UNITATE PRO VITA

Voor god en het geloof opkomen is een van de grootste uitdagingen van onze tijd. Deze uitdaging wil de orde aangaan. Uit de eeuwenoude tradities van het gilden- en schutterswezen in Europa kan de Orde waardevolle elementen aan het christendom ontleen en mede haar leden tot handhaving en verdere ontwikkeling van de christelijke deugden motiveren. Het behoud van de grote christelijke waarden, die in de tien geboden zijn vastgelegd, is het zwaartepunt van het werk van de orde. De orde heeft boven alles de opdracht, het christelijke element van het gilden- en schutterswezen te behouden, te versterken en er vorm aan te geven. De inzet voor een verenigd, christelijk Europa in een gemeenschap, die zich steeds meer van het geloof afwendt is een belangrijke opdracht van de Orde. Het christelijke Europa dient zijn gedurende 2000 jaar beleefde en ontwikkelde christelijke waarden en structuren te behouden. Daarvoor is het nodig het christelijk geloof in de openbaarheid overtuigend gestalte te geven. Daarnaast hebben ook andere godsdienstige gemeenschappen hun eigen autonome plaats in de samenleving. Dit vraagt christelijke verdraagzaamheid.

Opkomen voor het leven is een verder belangrijk onderdeel van de verplichtingen van de Orde. Het leven is door God gewild. De inzet van de orde moet overal aanvangen daar waar het leven bedreigt wordt, hetzij door misdaad, door wetgeving of door het handelen van

eenlingen. De moed om voor zijn overtuiging uit te komen wordt hier gevraagd. Het mag niet zo zijn dat door mensen over het leven beschikt wordt. Daarom zal de orde de mensen die bescherming nodig hebben ook bescherming verlenen en overal ingrijpen en gevraagd of ongevraagd luid en duidelijk haar mening te kennen geven daar waar menselijk leven bedreigd wordt.

Op dit grondbeginsel is de regel van de orde opgebouwd die voor alle leden van de orde verplichtend is. Het persoonlijk engagement van de afzonderlijke ordeleden in alle lagen van de samenleving is door deze orderegel vereist. Evenzo wordt een oecumenische gedachte en geloofsverdraagzaamheid alsook een onberispelijke levenswandel van de afzonderlijke ordeleden gevraagd. ■

CONTACTADRES

Kanselarij van de Orde: Peter-Olaf Hoffmann
Jahnstrasse 6
D – 41514 Dormagen
tel. 0049 (0) 2133-72078 (privé)
tel. 0049 (0) 221-7170-100 (kantoor)
fax 0049 (0) 221-7170-333
e-mail: generalsekretaer@e-g-s.eu

Commanderij regio 3: Jo van den Biggelaar
Kerkstraat 13
5513 AP Wintelre
tel. 0031 (0) 402052008
e-mail: region3@egs-schuetzen.com

Europese Gildetop bijeen in Nuenen.

Vrijdag 17 en zaterdag 18 april 2009 waren vertegenwoordigers van de bij de EGS aangesloten landen te gast bij de Collse Hoeve in Nuenen voor de voorjaarsvergadering. In het kader van het vierhonderdjarige bestaan van het Sint Annagilde Nuenen, had dit gilde aangeboden deze bijeenkomst te organiseren. Vrijdagmiddag mocht burgemeester Ligthart de aanwezige gildebroeders uit Nederland, België, Duitsland, Polen en Tsjechië enzovoort, begroeten en namens de gemeente de erewijn aanbieden. In het bijzonder mocht hij welkom heten de commissaris van de koningin; aartshertog Karl von Habsburg, beschermheer van de EGS en grootmeester van de orde van Sint Sebastiaan in Europa en de heer Smits van Oyen, zoon van de eerste voorzitter van de EGS. Later in de middag kwam nog Hubertus Prinz zu Sayn-Wittgenstein. Prins Charles Louis de Mérode zou pas zaterdag aanwezig zijn. Na een korte, maar bijzonder fraaie optocht door Nuenen werd in de Clemenskerk een gildemis opgedragen door

met de bekende onderwerpen, zoals verslagen, financieel overzicht, programma, bestuursverkiezing en opname van nieuwe leden en ook dank aan de organisatoren, de secretaris van Regio III en het Sint Annagilde, Nuenen. De burgemeester van Kinrooi verzorgde een presentatie over het te houden Europese Schutterstreffen op 28-29-30 augustus 2009, waarin hij iedereen opriep naar Molenbeersel (B) te komen. Hij wilde graag het aantal deelnemende gilden die van Bernheze laten overtreffen, "graag zouden we de zeshonderd halen". Er vond tevens een wisseling van de wacht plaats. Loek Swinkels die vier jaar geleden de vacature invulde die ontstond door het overlijden van Frans Wolters, had al eerder aangekondigd zich terug te willen trekken. Jos Verbeeten, federatievoorzitter van de NBFS, werd met algemene stemmen gekozen tot zijn opvolger. Zo is de traditie hersteld, waarbij de Nederlandse vice-voorzitter van de EGS de voorzitter is van een van de drie federaties. Als nieuw lid werd een Tsjechische federatie aangenomen. Een delegatie uit Tsjechië presenteerde zich aan de vergadering, die unaniem besloot de Tsjechen op te nemen in de EGS. De volgende plenaire vergadering wordt gehouden in Molenbeersel, daags voor het Europees koningschieten.

Namens de EGS werd dank uitgesproken aan het Sint Annagilde, Nuenen en zijn kapitein Ton de Brouwer en de overige medewerkende verenigingen. ■

Loek Swinkels overhandigt de keten van vice-voorzitter aan Karl von Habsburg, die hiermee Jos Verbeeten zal installeren als vice-president.

kardinaal Simonis. Tijdens deze mis werden weer twaalf gildebroeders opgenomen in de orde van Sint Sebastiaan in Europa. Als enige Nederlander viel de eer te beurt aan Jan Schakenraad. De heren werden door grootmeester Karl von Habsburg tot ridder geslagen. Met een zeer geanimeerde, gezellige verbroederingsavond waarbij de Gerwense Dorpsmuzikanten sfeervolle muziek brachten werd deze vrijdagavond afgesloten.

Zaterdagmorgen vonden de vergaderingen plaats, eerst het pre-sidium, daarna de plenaire vergadering. Een plenaire vergadering

Ton de Brouwer instrueert zijn gildebroeders voor de ontvangst van de gasten.

Jan Even 1932 – 2009

Na een periode van afnemende gezondheid, is toch nog onverwachts Jan Even (76) op 13 april 2009 in Didam overleden. Jan Even was de bekendste schutter én gildenraadslid van de Gelderse Federatie Sint Hubertus. Naast zijn gildeactiviteiten in Gelderland was Jan Even zeer nauw betrokken bij het Europese schuttersgebeuren, eerst als afgevaardigde, later als secretaris voor Nederland. Vanaf de tweede helft van 1989 tot 2000 was hij penningmeester van de EGS. Naast zijn penningmeesterschap was Jan archivaris/historicus, die alles wat op de gilden betrekking had verzamelde. Zijn omvangrijke collectie schonk hij aan het Liemers Museum in Zevenaar. In 2000 werd Jan Even benoemd tot erepenningmeester van de EGS.

WIM DRIESSEN

Onze Lieve Vrouwe, Aarle-Rixtel (Peelland)
25 februari 2009 is Wim Driessen (66) overleden. Wim was een actieve gildebroeder en zorgde dat het materiaal voor de tamboers altijd in orde was. In kring Peelland en de NBFS was Wim een bekend gezicht als secretaris van de commissie Trommen en Bazuinblazen. Hij bewees dat de commissies onmisbare schakels zijn tussen tamboers en bazuinblazers enerzijds en kring en federatiebestuur anderzijds. Wim was ook actief in het plaatselijke verenigingsleven. Een aantal jaren terug werd hij hiervoor benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau.

AD NOUWENS

Sint Hubertus, Berkel (Maasland)
Op 5 januari 2009 overleed Ad Nouwens (79). Hij was een gildebroeder in hart en nieren en heeft onder andere de Hubertusdag weer nieuw leven ingeblazen. Op het schietterrein richtte hij een schietboom elektrisch in om op de kaart te kunnen schieten.

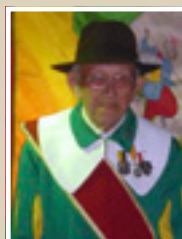
BERT VAN BORTTEL

Sint Joris, Berlicum (Maasland)
Op vrijdag 23 januari 2009 overleed gildebroeder Bert van Bortel (78). Bert was een landelijk bekende autoriteit op het gebied van paarden. Dus werd hij bij het Sint Jorisgilde vanaf 1984 vele jaren hoog gewaardeerd als de standdaardruiter. Hij was tot heel recent nog een trouwe bezoeker bij de activiteiten van zijn Sint Jorisgilde. Hij was koninklijk onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

AENT VAN HULTEN- VAN EETEN

St.-Crispinus & St.-Crispianus van Besoijen (Maasland)
Na een slopende ziekte overleed op 16 januari 2009 Aent van Hulten-van Eeten (50). Zij was zeer betrokken bij het gilde en een steun voor haar man Bert, waarmee zij samen voor de Kring Maasland het correspondent-schap van De Gildetrom verzorgde.

SJEFF TIMMERMANS,

Sint Joris, Diessen (Kwartier van Oirschot)
Op 20 Januari 2009 overleed gildebroeder Sjeff Timmermans (80). Hij was drieënveertig jaar lid, waarvan twintig jaar hoofdman. Hij had zitting in het kringbestuur en maakte hierdoor ook deel uit van het federatiebestuur. In de kring beheerde hij het materiaal. Op 5 september 1999 ontving hij een zilveren onderscheiding van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden.

Vervolg van pagina 65.

St.-Catharinagilde Tongelre

13 juli 1912: Op 14 juli zal om 16.00 uur aan vaandrig P.J. Martens zijn "personele prijs" overhandigd worden door het feestcomité uit Stratum. De prijs is een zilveren sigarettenkoker geschonken door de Hon. Drapers Company te Londen en een medaille van het Provinciaal Genootschap.

13 augustus 1912: Vaandrig P. Martens behaalde op de tentoonstelling te Dordrecht een zwaar vergulde, zilveren medaille.

13 mei 1913: Op het gildenfeest bij St. Hubertus Rijen behaalde P. Martens de eerste prijs. Verder won men medailles voor het schoonste geheel en de meeste schilden.

1 juli 1913: Het gilde trok uit naar Sittard. Daar vendelde P. Martens tegen Duitsers en Belgen, maar hij behaalde de eerste prijs. Verder werden behaald: 1e pr. oudste vaandel, 3e pr. meest oorspronkelijke kostuums, een herinneringsmedaille en f25,- voor het verstkomende gilde.

28 augustus 1913: Op het internationale feest te Mechelen behaalde P. Martens weer de eerste prijs. Verder waren er voor het gilde drie prijzen waaronder een gouden medaille.

2 oktober 1913: Op 1 oktober trok men uit voor een onderlinge schietwedstrijd, waarna P. Martens bij het gildehuis vendelde. ■

FRANS KLERKX,*Sint Hubertus, Drunen (Maasland)*

Op 23 februari 2009 is Frans Klerkx (83) overleden. Het Sint Hubertusgilde deed nooit tevergeefs een beroep op hem. Frans was achtendertig jaar lid, waarvan een aantal jaren kapitein en een verdienstelijke schutter.

FRANS WELTEN*Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën, Lierop (Peelland)*

Op 1 april 2009 overleed Frans Welten (76). Hij was piekenier en zilverdrager. Nadat hij van Gerwen naar zijn geboortedorp Lierop verhuisd was, is Frans negentien jaar lid van het gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën geweest. In Gerwen was hij ook vele jaren lid van het Heilig Kruisgilde.

JAN SMITS*Heilig Kruis, Gerwen (Kempenland)*

Op 27 november 2008 kregen wij het bericht van het overlijden van gildebroeder Jan Smits, beter bekend als Jantje Smits (91). Jan is jarenlang de standaardrijder geweest. Later toen Jan en Jo Smits samen het Café De Linde beheerden, was hij de gastheer van het gilde. Tot op het laatst toe kwam Jan iedere zondagmorgen kaarten in de Schutsherd.

LENARD GIESBERS*Sint Hubertus, Liessel (Peelland)*

Op zondag 22 februari 2009 overleed gildebroeder Lenard Giesbers (94). Bij al zijn drukke bezigheden had hij één grote hobby, namelijk 'De Schut'. Lenard was 73 jaar lid en heeft zowat alle functies in het gilde bekleed, alleen het koningschap heeft hij gemist. Daarbij zat hij in 1983 in de bouwcommissie van de Sint Hubertuskerk. Na zijn pensionering nam hij de taak van archivaris op zich. Bij zijn zestigjarige jubileum werd hij benoemd tot erelid van het gilde.

GERRIT VAN DE PAAL*Sint Agatha, Heeze (Kempenland)*

Op 5 december 2008 overleed gildebroeder Gerrit van de Paal (76). Hij was zesendertig jaar lid, waarvan vele jaren als Baas-Deken. Door zijn kennis en relaties als gemeentesecretaris van Heeze heeft hij een zeer belangrijke bijdrage geleverd aan de groei en bloei van gilde. Hij was Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

LEON DAMEN*Sint Hubertus, Liessel (Peelland)*

Op 6 februari 2009 overleed gilde- en bestuurslid Leon Damen (46). Hij werd in 1992 lid en sloot zich aan bij de tamboers. In 1995 schoot hij zich tot koning, en was hiermee een van de jongste koningen van het gilde. In 1998 werd hij gekozen als jonge deken (secretaris), welke functie hij vervulde tot 2004. Tijdens het koningschieten in 2007 pachtte hij de gildetrom en kwam zodoende weer in het bestuur terecht. Het gilde-archief was bij hem ook in goede handen.

WOUT DONKERS*Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën, Lierop (Peelland)*

Op 4 januari 2009 is gildebroeder Wout Donkers (91) ons plotseling ontvallen. Hij was achtenzestig jaar lid, waarvan ongeveer twintig jaar als bestuurslid. In 1955 wist hij de koningstitel te behalen.

JAN RIJKERS*Sint Martinus, Luycksgestel*

Op 2 maart 2009 overleed gildebroeder Jan Rijkers (80), na een lidmaatschap van ruim achtendertig jaar, waarvan vele jaren als zilverdrager. Namens het gilde ging hij ruim dertig jaar rond als collectant voor de Nierstichting. Buiten het gilde was Jan vijftig jaar lid van de EHBO. Hiervoor kreeg hij een koninklijke onderscheiding.

NARD VAN SEGGELEN*Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën, Lierop (Peelland)*

Op 18 januari 2009 is plotseling Nard van Seggelen (95) overleden. Nard was veertig jaar lid en altijd bereid te helpen bij gilde-activiteiten. Hij bleef graag op de hoogte van het reilen en zeilen van het gilde en wilde er bij betrokken blijven.

GEORGE PETERS*Sint Lambertus, Vessem (Kwartier van Oirschot)*

Op 11 februari 2009 overleed gildebroeder George Peeters (76). Hij was lid vanaf 1970. Van 2002 tot 2005 zat hij in het bestuur als deken. Als fotograaf heeft George veel gilde-activiteiten vastgelegd.

Mogen zij allen rusten in vrede

Vaandels, Vendels en Vlaggen Joke Willigers

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
jwilligers@planet.nl www.vlag-mast.nl

Het kost maar 5 euro

Het kost maar 5 euro om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal 4 Gildetrom regels, sturen aan:
De Gildetrom, Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot. Voeg het geld in contanten er bij. Het onderwerp van de advertentie hoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben. Mogelijke onderwerpen o.a. de aandacht vestigen op een activiteit, informatie aanvragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen of iets te koop aanbieden.

HERMANS BLOKHUIZEN

**STAPELBARE BLOKHUTTEN
OOK ALS
VERENIGINGSGEBOUW**

PERSOONLIJK ADVIES EN KWALITEIT VOOR
EEN BETALBAAR PRIJS

stapelbare Noord-Europese
vuren houten wandbalken
met tweevoudige messing
groef verbinding in 50-70 of
94 mm dikte

**MAATWERK
IS ONZE
SPECIALITEIT !**

HERMANS BLOKHUIZEN

EINDHOVENSEWEG 3A
5524 AN GREENEEL

Telefoon: 0497 - 53 06 66
Mobiel: 06 - 53 200 937
info@hermansblokhuisen.nl
www.hermansblokhuisen.nl

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse v.o.f.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

J. v.d. Heijden

Streekkant 4
5476 KP Vorstenbosch
Tel.: (0413) 368278
Mob.: (06) 12946405

E-mail: gildetrom@tamboerke.nl
www.tamboerke.nl

van standaard drukwerk tot maatwerk communicatie

Ontwerp, opmaak, drukken en
verzenden van uw magazine of andere
periodieke uitgave.
Jubileumboeken, brochures en folders
voor uw evenementen.

Wij informeren u graag
over de vele mogelijkheden
binnen uw budget.

Bel Frans Vos, 06-533 661 45.

drukkerij vos

Dommel 36
5422 VH Gemert

T 0492 39 11 11
E info@vosdruk.nl
I www.vosdruk.nl

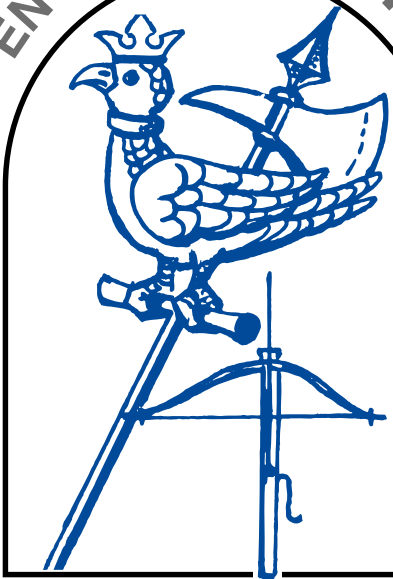

**Uw totaal
pakket
leverancier
voor
het gilde**

van Herp
music fashion

Slimstraat 93
5071 EH Udenhout
Tel.: 06 22 46 45 58
Internet: www.musicfashion.nl
E-mail: info@musicfashion.nl

GILDE- EN SCHUTTERSILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen

DORPSTRAAT 18
5708 GH HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 55 18 10

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

**EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT**

**Seezo Uniformen,
meesters in maatwerk**

Een veelzijdig assortiment
voor schutterij, gilde,
muziek en showband.
Comfortabele uniformen
met een perfecte pasvorm
voor een herkenbare
identiteit en een
stijlvolle
presentatie.

Seezo
Meesters in maatwerk

www.seezo.nl

Seezo Uniformen B.V. St. Janstraat 38 - 7256 BC Keijzenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41. (na 17.00 uur: (0575) 46 19 38). Fax (0575) 46 26 69
info@seezo.nl

Noordbrabantsche Federatie van Schuttersgilden

GILDEFEESTEN IN 2009

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 28 juni Kringdag Kwartier van Oirschot bij Sint-Jorisgilde Tilburg.
- 5 juli Kringdag Maasland bij Sint-Ambrosiusgilde Loon op Zand.
- 28-30 aug EST te Kinrooi, België.
- 06 sept NBFS-toernooi geweer schieten bij Sint-Antonius en Mariagilde Linden.
- 20 sept NBFS-toernooi V-T-B-S Sint-Leonardusgilde Beek en Donk.
- 10 okt Hoofdlieëndag te Den Bosch, Sint-Willibrordusgilde Alphen.
- 22 nov Indoor jeugdvendeltoernooi bij Sint Bavogilde Raamsdonk.

GILDENFEESTEN 2011

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 8 mei Kringdag Kwartier van Oirschot bij Heilig Sacramentsgilde Hulsel.
- 22 mei Vrij gildenfeest, Sint-Jan Baptist Oerle.
- 22 mei Kringdag Peelland, Sint-Margarethagilde Aarle-Rixtel.
- 29 mei Kringdag Kempenland, Sint-Anna Riethoven.
- 29 mei Vrij gildenfeest bij Sint-Jorisgilde Oirschot.
- 5 juni Kringdag Maasland, Sint-Joris-Sint-Catharinagilde Gemonde.
- 28 aug Kringdag Baronie en Markiezaat, Sint-Antonius Abt Terheijden.

GILDEFEESTEN IN 2010

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 2 mei Vrij gildenfeest, Heilig Kruisgilde Gerwen.
- 16 mei Jubileumkringdag Kwartier van Oirschot, Sint-Sebastiaan Westelbeers en Sint-Jorisgilde Middelbeers.
- 16 mei Kringdag Land van Cuijk, Heilig Bloedsgilde Boxmeer.
- 30 mei Kringdag Peelland bij Sint-Jorisgilde Gemert.
- 30 mei Kringdag Maasland, Sint-Hubertusgilde Berkel.
- 6 juni Kringdag Kempenland bij Sint-Jan Baptista Leende-Strijp.
- 13 juni Vrij gildenfeest, Sint-Monulphus en Gondulphus Knegsel.
- 20 juni Vrij gildenfeest Sint-Lambertus Someren-Eind.
- 18 juli Vrij gildenfeest, Sint-Antonius Abt Blitterswijk.

GILDEFEESTEN IN 2012

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 10 juni Kringdag Kwartier van Oirschot, gilde Onze Lieve Vrouw. en de Heilige Willibrordus Wintelre.
- 18 aug Vrij gildenfeest, Sint-Jorisgilde Oostelbeers.

